

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekk száma: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVALLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 óra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

A Partium

(Z) Avitt szó. Inkább csak a történetek ismerik jelentőségét. Közbeeső terület Erdély és Magyarország között, amely azonban Erdélyhez tartozik. Hozzálapad a Királyhágó és a Meszes nyulványaihoz és benne nyílik meg az Alföld. Régio ez is, de annak jellegzetessége nélkül. Sorlatogatta föld, előtér és mégis befejezése egy térnek. Politikai jelentőségét régen elveszítette és mégis sohasem veszítheti el. Nemrég még a trianoni határ met-szette ketté. Ma híd. Mindkét fél számára. Innen indul el Erdély az ország felé és itt lépelt be az ország Erdélybe. Maga is ország: Biharország. A törökudulás megváltoztatta faji összetételét. Esztendő alatt Déli-har negyvenezre magyar családja ötezerre zsugorodott. A huszonkét év telepítési politikája is változásokat okozott. Arany János születésnapján Cosbuc, Goga és Eminescu lírája csendült fel. De a táj maga és a belőle sugárzó lélek mégsem változott. Magyar maradt és erdélyi. Talán erősebben erdélyi magyar. A bihari urak előtt a Tisza Istvánban reinkarnálódott Toldi Miklós lebeg és a békebeli bihari parasztlak között hány jó öreg Bencével találkozunk. Hetyke, kemény magyarok a bihariak. Széles öleléssel szeretik az életet és kemények, mint hegységük sziklái. Az életük rohanó, mint a Körös zugó vize, de szeretik az álmokat, mint a fogárhátú szőlőhegyek. Színes és sokrétű a bihari élet, megpróbált és acélkemény s ezért volt Bihar mindig inkább Erdély öre, mint kapuja.

A bihari lélek a Királyhágóra támaszkodott s annak fenséges csúcsairól nézte a véghetetlen síkságon csillogó magyar életet s Erdélyt, az ezer hegyek országát. Soha nem volt egészen Erdély, de lélekben mindig Partium maradt. Részre Erdélynek. Erdélynek, ami mindig magyarságot jelentett. Hegyek közötti magyarságot, küzdelmes, az égre néző s a földön járó magyarságot. Ezen nem változtatott semmi, sem tatárudulás, sem török uralom, sem osztrák gubernátor, sem Trianon. Így volt és így marad.

Allamférfiak ismételték el annyiszor Észak-Erdély boldog visszatérése óta — amit néha megmosolyognak a politikusok, — hogy Erdély szellemének kell meghódítania az országot. Nem azért, mert erdélyi, hanem mert tisztultan magyar. Hódító útjára a Partiumból kell elindulnia. Itt történhet meg a nagy egybeolvadás. Mert a Partium küldetése a közvetítés. Zagon és Budapest Váradon találkozhat. Feltűn. Csak mindenkinek egyformán kell lépékelnie felé.

A minap Erdély újabb lépéseket tett. Várad felé. Mert azon túl van Budapest. S előtte Budapest is jött Váradig. Így történt a szép találkozás. Ismét egy, annyi találkozás után. Ezuttal nem művészek és költők mentek Váradra, hanem erdélyi politikusok. De lényegükben azok is művészek és költők, mert többre tartják maguknál a költőket. Megtanulták, hogy nem a politikai arénák kicsiny, kissé tisztázatlan és körmonfonat cselszövényeik során dől el egyesek és népek sorsa. Megtanulták, hogy nem fondorlatok és manőverek, apró ájtatoskodások és nagy hazugságok viszik előre az ügyeket. Előrébbviszi a tisztánlátás, a minden áldozatra-készség. A nyílt szó. A becsület. A munka. Ezért költők és művészek az erdélyi politikusok, mert ha talán csak illúziójuk is, de bizonyára nem vétkes és igaz illúziójuk, hogy műveltek valóban századokra kell szólnia. Emellett eltörpül személyük és lényegtelennek válik számukra a jelen.

Ami az Erdélyi Párt nagyváradi gyűlésén elhangzott, ezért valóban program. Talán úgy is mondhatnók: hitvallás. Egészében látni a magyarságot! Egészében binni a magyarságban! Nincsen területi megosztás! Nincsen üllőnség magyar és magyar között! Az ezer-színű magyar életnek egyetlen spectuma van:

a magyar! És a magyarság: a népi Grófjaival, földművelőivel, iparosával és polgáiraival! Társadalmi választások nélkül! Oszlatlanul és megoszthatatlanul! Ez adja meg erejét! Ezért intézheti és kell intézze minden külső tényezőitől függetlenül sorsát! Mintha széchenyi István szavai visszhangzottak volna az Erdélyi Párt elnökének beszédében: „Tőlünk függ minden, csak akarjuk!” A magyar föld, a magyar nép, a magyar szellem egységét és egyetemlegességét hirdették a gyűlés szónokai. „Alapvető politikai tételünk — mondotta Teleki Béla —, hogy Magyarország egy és

oszthatatlan! Ezt a történelmi adottságot pedig sem külső erőszakkal, sem belső kérdésekkel vagy akár pártszempontokból is megosztani nem lehet. Tudjuk, hogy a pártok jelentőségét nem a hatalmi eszközök adják meg, hanem szinte egyedül az a szempont, hogy vajjon a párt a nemzet talajából nőtte ki és annak életörvényeit kövele?”

Az ilyen pártelnöki kijelentésekre bizonyára hahotával felelnének a letűnt parlamenti demokráciák pártjai. Politikai naivistának mondanák azt, aki komolyan tesz ilyen kijelentéseket. Aki úgy is gondolja azt, amit mond és úgy is cselekszik, amiképpen beszél.

1867 után Tisza Kálmánnak egy 48-as országot kellett a 67-es alkotmány jegyében ve-

zetnie. A magyar országgyűlés ekkor vált parlamentté. Parlamentté, amelyben a hatalom alapján kormányoztak a pártok s mit sem számított a nemzet életörvénye. Sok minden változott azóta, de egyekben még él a tisztakalmáni kor szelleme. Isten kegyelméből már csak ez egyesek ellen kell küzdeni. A nemzet régen önmagára talált. S ezért illuzionisták inkább esett, mint egy eljövendő magyarok magyar-ság poétái, ha mindjárt „politikuskok” is.

A Partium, ami nincs, így tölti be ismét hivatását. Híd! Összekötő kapocs! Fárosz, amelyben az erdélyi szellem tüzeit gyújtják meg. Vajjon mikor világítja be az egész magyar életet?

Tuniszban ismét megtört az angolok óriás támadása

A két súlyponttal támadó angolszász páncélosok nagyrészt elpusztították Rommelék — A tavaszi áradások megállították Keleten a hadműveleteket

Honvédeink 150 harckocsit és 22 repülőgépet semmisítettek meg

Három nap óta a német hadijelentések nem különösebb mondanivalójuk a keleti harctér eseményeiről. Ez is jele annak, hogy a tavasz beálltával a frontok megszilárdultak és a válságos téli hónapok harci cselekményei lezárultak.

Ha visszapillantunk a múlt év november 19-én megindított szovjettámadás utáni időkre, felfedjük az azóta végbement területi és stratégiai változásokat s vizsgáljuk az eltelt négy hónap időnként tapasztalt és szinte Európa torkán érzett drámai megpróbáltatásokat, megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy a szovjet területi nyereségek és a múlt nyár eredményeinek látszólagos megsemmisülése ellenére, a mai állások alapján kétezer kilométerre becsülhető arcvonal ismét erős védőbástyája lett az európai kultúrának, sőt a jövőben az esetleges offenzív hadműveleteknek sok lehetőséget nyújtó bázisa lehet.

A Wehrmacht leküzdötte a klíma, a tömegek és az ellenség hadianyagförlényének bizonyos nyomását, immár a második, az elsőnél is sanyarubb tél gyakran válságos perceit vésszelte át, utóképeségét, mint a Dnyeper és a Donec közti legutóbbi helyi jellegű ellentámadás is igazolja, régi fényében megőrizte, hadvezetősége pedig újabb nyári vállalkozásokkal biztatja Európa közvéleményét.

Német részről a téli védekezőharcok során mindenütt a legmakacsabb ellenállást fejtették ki, hogyha életbevágóan fontos hadászati pontok megvédéséről volt szó. Példa erre a Rosztovtól nyugatra fekvő Miusz folyónál kialakult megsemmisítő ütközet, ahol a szov-

jet csapatok az ember és hadianyag kimerülés bevetése ellenére sem tudták egy talpalatnyi területet elhódítani. Golikov szovjet-tábornok elitpáncélosai közvetlenül Dnyepetrovcszk alá törtek előre és ezzel az „égész Donec-medencei iparvidéket, sőt még a Krim félszigetet s veszélyeztették. Hogy a németek mennyire megőrizték utóképeségüket, azt Mannstein vezértábornagy aránylag nem túl nagy erő bevetése által elért sikerei mutatják, amellyel a bolsevistákat visszavetette a Donec mögé. Charkov visszafoglalásával a véderő ismét biztosította a Charkovtól délre harcoló Weichs báró vezérezerdes baloldalát és ugyanazt a harcászati helyzetet teremtettk meg, amelyből von Bock tábornagy 1942 júniusában támadásra indult a Kaukázus ellen.

A NEMZETKÖZI POLITIKAI ÉLET meglepetése a Laval-kormány átalakulása. A Nemzetközi Sajtó Tudósító vichyi jelentése beszámol arról, hogy a kormány átalakítása két célt követett: a hatalom szorosabb összpontosítását és a kormány tekintélyének növelését. A kormányátalakítás legfőbb jellemzője a gyarmatiügyi és a tengerészetiügyi minisztériumok összevonása, amely Vichynek azt a szilárd akaratát jelenti, hogy hajóhadát és gyarmatbirodalmát helyreállítsa. Az új kormány Lavalnak politikája végrehajtásához sokkal nagyobb biztosítékot nyújt, mint a régi. Hírek szerint de Brion nagykövet, aki eddig a párisi német hatóságok mellett képviselte Vichyt, hivatali székhelyét Berlinbe teszi át, ami a vichyi kormány rangbeli emelkedését jelentené, mert ezután Laval és kor-

mánya nem német hatóságoknál, hanem magában a német fővárosban képviseltetné magát. Beszámol az NST arról is, hogy a francia diplomáciai karban több fontos személycserét hajtanak végre. Értesülésünk szerint az új budapesti francia követ Platon tengernagy lenne, Petain tábornagy egyik legbizalmasabb barátja, aki az északafrikai de gaullista kísértéseknek többször is becsületesen ellenállt.

PAVOLINI VOLT OLASZ NEMZETNEVELÉSÜGYI MINISZTER a Messageróban cikket írt Olaszország háborús céljairól. Az NST római jelentése szerint Pavolini rámutat, hogy „a jelenlegi háborút nem az jellemzi, hogy a fasiszta Olaszország a maga forradalmát az egész világra rá akarná kényszeríteni, hanem, hogy a fasiszta Olaszország megvédi a maga függetlenségét és küzd a számára nélkülözhetetlen életcéllért.”

GÖBBELS a Reich legfrissebb számában az „Igazságosságról” írt. Az igazságérzet független a szociális rendszerektől, minden emberben megvan, különösen akkor, ha az igazságtalanságok nem az ő javára történnek. Olyan időkben, amikor az életviszonyok keményebbé válnak, előfordulhat, hogy a tömegekben olyan meggyőződés kel életre, mint-ha az életviszonyoknak e keménységéhez az is hozzájárulna, hogy látszólag egyes rétegek a javakból a maguk részére az egyenlőség elvén, tulmenő adagot biztosítanak. A miniszter rámutat, hogy helytelen utakon járnak azok, akik minduntalan igazságtalanságokat hangoztatnak.

N. J.

A téli csata első szakaszában a honvédség teljesen megsemmisítette a támadó páncélos dandárokat

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Beavatott katonai helyről nyert értesülés szerint most érkeztek be azok a hiteles jelentések, amelyek a Szovjet ellen küzdő honvédhadsereg hadműveleti területén ez év januárjában kilőtt ellenséges harckocsik és repülőgépek számát tárják fel. A harcokban résztvevő magyar seregtestek és csapatok most egyesített harci jelentéseiből megállapíthatjuk, hogy a januári téli csatában a honvédhadsereg arcvonalán kereken 150 szovjet harckocsit lőttek ki és tettek harcképtelenné a gyorstüzelő páncéllövő tüzér és légvédelmi tüzérkötelekek. Ez lényegében annyit jelent, hogy a magyar hadsereg arcvonalán már a téli csata első szakaszában ugyszólván teljesen megsemmisültek a honvédek ellen küldött támadó seregcsoportok élén előretört bolsevista páncélos dandárok. Bizonyítja ezt a megállapítást az a tény, hogy a küzdelem második szakaszában máregyetlen ellenséges harckocsi sem követte a magyar hadsereg csapatait és a szovjetgyalogság tömegei is csak óvatosan nyomultak előre. A honvéd légvédelmi ütegek ugyanez idő alatt 22 ellenséges repülőgépet lőtt le, ami a bevetett szovjetgépek számát tekintve, a magyar légvédelmi tü-zérség kiváló értékéről tesz bizonyosságot.

Szerdán mutatja be a Nemzeti Színház Heszke Béla fordításában Pirandello darabját, a „Becsület gyönyörét”

Beszélgetés Heszke Bélával Pirandelloról és műveiről

KOLOZSVÁR, március 29. (Az Ellenzék munkatársától.) Kolozsváron és egész Magyarországon a régebbi időkben bizonyos mértékig a Pirandello-daraboknak kultusza volt.

A Kolozsvári Nemzeti Színház e szép hagyomány szolgálatára Pirandello-darabot tűzött ki műsorára. Szerdán, március 31-én mutatja be kitűnő szereposztásban a „Becsület gyönyörét” Heszke Béla fordításában.

Az egyik próbán beszélgetünk Heszke Bélával Pirandelloról és magáról a darabról.

— Tulajdonképpen mit fejeznek ki Pirandello színpadi művei? — tettük fel az első kérdést.

— Pirandello az új európai színpadi irodalom egyik igen jelentős alkotóművésze. A múlt század kilencvenes éve óta, amikor a természettudományos gondolkodás beegázolt a spirituális gondolkodásnak táborába és a rohamosan fejlődő európai életformákban a szellemi megnyilatkozások egész sora mögött felbukkant a századvégi gondolkodásra jellemző szkepszis, a személyiség problémájával való foglalkozás is az irodalom homlokterébe került.

— Pirandello az első uttorja ennek az új irodalmi irányzatnak?

— Ibsen és Franck de Curel drámái már ennek a személyiség-válság problémájának a hordozói. Pirandello drámái és játékai is a személyiség problémáit kutatják. A nagy olasz szerző egész sor színpadi művet írt, amelyeknek „Mertelen álarok” gyűjtőcímet adta. Ezek a pirandelloi játékok dialektikusan megfogalmazott feleletet adnak erre a kérdésre: létezik-e egyáltalán személyiség, vagy nem? Van egy Pirandello-regény, amelynek ez a címe: „Egy, egyszem, százszem”. Ebben a nagyon érdekes regényben feleletet ad Pirandello a kérdésre, mondván, hogy annyi személyiségünk van, ahányan látnak bennünket. Mindenki másféleképpen él a rólunk alkotott kép. Lehet, hogy mindegyik igaz, de éppen az a lehetséges, hogy mindenki csalóka. A személyiség ilyen formában megvilágított problémáját egyébként nem Pirandello vitte először színpadra. A már említett Franck de Curel „Tánc a tükör előtt” című drámájában is ez szerepel. Curel esetében csak egy sajátos megnyilatkozásról van szó. Pirandello esetében azonban az író egész életművének lényeges ismérveit kapjuk ebben a probléma-komplexumban. Pirandello valamilyen szintűre emelte a kérdésekre akar feleletet adni: Mi a személyiség? Mélységes és csak általunk ismert igazság, vagy azokból a képzeletekből és véleményekből alakul ki, amit mások rólunk alkotnak? Vajon ez a megalkotott vélemény milyen hatással van a magunkalkotta felfogásra? Állandó, vagy változó-e ez a felfogás, amit személyiségünk lényegéről alkotunk? Az életben hol végződik a valóság és hol kezdődik a fikció? Mennyiben van kevesebb valóság az eszmében, a gondolatban, mint a ténnyen? Vajon, ha a zellem a konvenció jármába kerül, nem fog-e megsemmisülni, illetve átváltozni annyira, hogy csak a konvenció, mint forma létezzék? Megannyi kérdés, amelyre Pirandello egy egész sor, a szabványtól eltérő szerkezetű színpadi játékkal felelt.

— Pirandello hősei, színpadi helyzetei egészen más világot idéznek, mint a szokványos új színház alakjai és leleményei. Pirandello sajátos dialektikával ad feleletet a darabjaiban felvetett személyiség problémákra. Ezért érdekesek és kevésbé közérthetőek darabjai. Darabjai a modern ember személyiség-problémájával felmerült kételyeknek az il-

lusztációi. A most színrekerülő játék is egy ilyen illusztráció a pirandelloi személyiség-szemlélethez. A darab hősnéek alkalom adódik személyiségét több formában elhitetni embertársaival a játék, amelybe belekeveredik az erkölcsi fertőzőből a jellemiség magaslataira emeli őt, ahol csak ő érzi jól magát, mert embertársai megrémülve látják személyiség-alakító fondorlatainak tragikus hatását. A darab ezért a hipokrata személyiség-értékelés szatirája a legnagyobb értéke a velőig ható pszichológia, amellyel Pirandello fölényesen boncolgatja a konvenciókban élő személyiség és jellemproblémákat. A züllött életformából a becsületesség illúziójába emelt hős kaján

mosollyal szemléli a körülötte megszeppenve kapkodó álpuritán embereket. Mosolya, ellágyulása, belső megrendülése nem megbocsátó, inkább megdöbbentető és tragikus sejtésnek ébresztő.

— Hogyan mondja el mindezt Pirandello?

— Mindezt Pirandello nem egy könnyen érthető egyszerű „mese” keretében mondja el. A darab szereplői mögött mindig érezzük az emberi lélek titkait, hol révedezve, hol metsző luciditással kutató, vizsgáló író. Ez teszi a darabot a szó igazi értelmében irodalmivá.

Beszélgetés közben már meg is kezdődött a próba. Ott áll a színpadon a darab minden

Vlaszov volt szovjet tábornok önkéntes hadsereget szervez a bolsevisták ellen

RÓMA, március 29. (MTI.) A Stefani-iroda megállapítja, hogy az egész világon a legnagyobb érdeklődést keltette az a hír, amely szerint Vlaszov volt szovjet tábornok vezetésével rövidesen megalakul a felszabadító hadsereg, amely a tengely-csapatokkal együtt a keleti harctéren küzd a bolsevikiek ellen. Ennek a hadseregnek megszületése rendkívüli fejleménye a kommunistaellenes keresztshadjártnak. Mind politikai, mind pedig eszmei szempontból a legnagyobb jelentőséggel bír, hogy az a nép, amely a legtöbbet szenvedett a bolsevizmustól, akar és kapott alkalmat arra, hogy résztvegyen az önvédelmi harcban, amelyet Európa viv és így kiegészíti ennek a háborúnak történelmi és végzeteszerű jellegét az orosz feltámadás és a polgárháború vonásával.

Sztalin ilyen módon láthatja, hogyan török össze kezében a szovjet álhazafiság fegyvere, amelyet cinikusan felhasznál, hogy egy táborba

hozza a népet az idegen támadóval szemben. Ezzel lehull a lepel a nemzetközi kommunizmus végzetes komikumáról, amely azt akarta feltüntetni, hogy a haza védője és képes képviselője a nemzeti orosz hagyományoknak. Ugyanakkor azonban az orosz nép maga siet kiegészíteni az antibolsevik vonalat. Az orosz önkéntesek, akik résztvesznek

a bolsevizmus elleni harcban, ahol együtt fognak küzdeni az ukrán, az észt és a lett katonákkal, továbbá a kozákokkal és tatárokkal, hivatottak betetőzni az európai mozgósítást a materializmus, a nemzetköziség, a superkapitalizmus és a hebreizmus borzalmas szövetségével szemben, amelynek megtestesítője Sztalin és rendszere.

Nyugtalanító méreteket ölt Amerikában az élelmiszerhiány

LISSZABON, március 29. (MTI.) A Stefani-iroda közli: Washingtoni jelentések szerint az élelmiszerhiány az északamerikai Egyesült Államoknak egyes részein nyugtalanító méreteket kezd öltetni. Szakértők szerint a válság fokozott szétosztási nehézségekre vezethető vissza. A lakosság több helyütt hetek óta nem kapta meg husadagját. Különösen New York szenved nagy hústáhiányban. Majd-

nem valamennyi mészárszék zárva van és a személyzet sztrájkokkal fenyegetőzik, mert a kormányt vádolja felelősséggel a katonai szükségletekkel egyáltalán nem indokolt válságért. Brooklynban kétezer mészáros tiltakozó tüntetésen követelt húst a munkások számára. A tüntetők a csapatok számára húst szállító tehérgépkocsikat is megtámadták.

Kögyűlést tartott a szamosújvári református egyházközség

A ref. kultúrteremben tartotta meg kögyűlését az egyházközség. A kögyűlésen az egyház különböző testületeinek, így különösen a Nőszövetségnek eredményes munkájáról számoltak be és arról, hogy az 1942. évi költségvetés — hála a hívek áldozatkészségének — többlettel zárult, dacára annak, hogy az egyház semmiféle jövedelmező ingatlannal nem rendelkezik.

A kögyűlés tárgysorozatának legfontosabb pontja az új református iskola építésének ügye volt, mert a tanítványok növekvő száma miatt a jelenlegi ideiglenes helyiség — amelyben egyébként már négy év óta folynak a tanítások — nem felel meg a kívánalmaknak. A jelenlegi ref. kultúrterem szomszédságában épül majd fel az új iskola. Az egyházközség megígérte telkéhez a város iskolaépítés céljaira igen olcsó áron 61 négyszöglet ajánlott fel, hogy ezzel is elősegítse az iskola felépítését. A kögyűlés nagy lelkesedéssel járult hozzá az építkezéshez, melyet az egyházközség önjelölt fog megvalósítani. Itt említjük meg, hogy a Nőszövetség a téli ünnepélyekből és gyűléseiből befolyt összegnek jó részét, 1000 pengőt ajánlott fel az iskolaépítés céljaira.

A kögyűlés az egyházközség megnövekedett lélekszámára való tekintettel 6 új presbitert választott. Az új presbiterek: dr. Aldobolyi Nagy Miklós, dr. Nemes Pál, Debreceni J., Heves György, Várady Sándor és Dominics Imre ünnepélyes Istentisztelet keretében tették le hivatali esküjüket.

ELTEMETTÉK JESZENSZKY ANDORT. Szombaton délelőtt teljes rendőri gyászpompával temették el a farkasréti temetőben dr. Jeszenszky Andort, a m. kir. rendőrség váratlanul elhunyt vidéki főkapitányát. A temetésen résztvett Kereszt-Fischer Ferenc belügyminiszter, dr. Fehérvári Sándor, a m. kir. rendőrség budapesti főkapitánya is. (MOT.)

Nem várt eredményre vezetőnek az Ellenzékben megjelent hírdetések.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület

mély megilletődéssel jelenti, hogy két évtizeden át volt pénztárosa

Szabó Márton

bankigazgató

folgó évi március hó 27-én este 10 órakor szívizélethűdés következtében életének 50. évében elhunyt.

Temetése március hó 30-án (kedden) délelőtt 12 órakor lesz a református egyház szertartása szerint a köztemető nagykapujánál.

Szaktudásával Szabó Márton az egyesület legnehezebb éveiben az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek halkhangu, de kitartó, önzetlen munkása volt.

Emlékét az Erdélyi Múzeum-Egyesület kegyelettel őrzi.

Kolozsvár, 1943 március hó 28.

AZ ERDÉLYI MUZEUM-EGYESÜLET ELNÖKSÉGE

Minden adatgyűjtést központi ellenőrzés alá helyeznek. A kormány a hivatalos lapban rendeletet tett közzé, amelyben mindennemű adatgyűjtést központi nyilvántartás és ellenőrzés alá helyez. A rendelet szempontjából adatgyűjtésnek kell tekinteni társadalmi, vagy gazdasági viszonyokra vonatkozó adatoknak akár statisztikai, akár egyéb, például nyilvántartási célból adatszolgáltatók nagyobb, vagy jelentős számához intézett azonos természetű kérdések útján való számbavételét és megállapítását. (MTI.)

Amagyar egység és a felekezeti közibéke jegyében tartja főtanács ülését az unitárius egyház

Mikó Imre nagyjelentőségű határozati javaslata

KOLOZSVAR, március 29. A Magyarországi Unitárius Egyház vasárnap reggel fél 9 órakor kezdte meg rendes évi főtanács ülését a kollégium dísztermében. A főtanács ülésen részt vett a kormány kiküldöttjeként dr. Fáy István kultuszminiszeri államtitkár s a tanács tagok is ugyiszólva valamennyien megérkeztek úgy Budapestről, mint a Székelyföldről.

Az elnöki tisztséget betöltő Gelei József dr. egyetemi professzor, főgondnok, elnöki megnyitójában köszöntötte a főtanács ülés tagjait, majd rámutatott az Unitárius Egyház munkásságára, hogy mindenkor egybeforrt az állammal és a nemzettel. Visszapillantást vetett arra a harcra, amelyet az Unitárius Egyház Erdélyben az idegen uralom alatt folytatott. Jóleső örömmel közölte megnyitójában a főgondnok, hogy a kolozsvári unitárius gimnázium ifjúsága adta a nemzetnek először a biztató erőt, a harctérre való önkéntes jelentkezéssel. Nem csoda — mondotta a főgondnok —, ha mi voltunk az első, akik az állam által a zsidóság terjesztésére ellen hozott törvényeket egyházi életrendszereinkben érvényesítettük.

— Mi a vallásszabadság törvényalkotó népe vagyunk — mondotta Gelei József dr. főgondnok. Emlékeztetett ezután arra, hogy a keresztény vallás szabad gyakorlatának s a felekezetek békéjének az eszméje az unitáriusok számára nem újkeletű, mert az még 1568-ból világít. Akkor történt, hogy a törzsi országgyűlésen a vallásalapító Dávid Ferenc befolyása alatt János Zsigmond törvényhöz iktatta a vallások szabad gyakorlatának jogát. Az unitárius egyház mindig a tökéletességre törekedett, hitben, erkölcsben,

egyházszervezetben egyaránt. Ezért keresztény és magyar az unitárius egyház.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében köszöntötte a főgondnok az egyházi főtanácsot s örömmel adott kifejezést afölött, hogy az ülésen személyesen is köszönhetik a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjét, Fáy István dr. államtitkár.

Fáy István üdvözlése

Az elnöki megnyitó után Józán Miklós püspök meleg szavakkal üdvözölte a kormány képviselőjét, Fáy István dr. államtitkár.

A püspök rövid, megleghangú üdvözlő beszédére Fáy István államtitkár válaszolt. Megköszönte a szívből jövő üdvözlést s kijelentette, hogy örömmel tölti el az, hogy személyesen is jelen lehet az unitárius főtanács ülésén, mint a vallás- és közoktatásügyi kormányzat képviselője. Rámutatott arra, hogy a kormány teljesen tudatában van mindannak, amit az unitárius egyház itt, Erdélyben a nehéz idők viharában is végzett.

— Mi tudjuk — mondotta Fáy államtitkár —, hogy az egyház megmaradt magyarok erőben, hitben, bizalomban és reménységben. Ezután jóleső örömet fejezte ki afölött is, hogy személyesen is üdvözölheti Józán Miklós püspököt. abból az alkalomból, hogy a Kormányzó Ur a magyar érdemrend nagykeresztjével tüntette ki.

Az államtitkár beszédét lelkes tapsal fogadta a főtanácsülés.

Az üdvözlő beszéd elhangzása után napirend előtt Mikó Imre dr. országgyűlési képviselő szólalt fel és nagyjelentőségű határozati javaslatot terjesztett elő.

Keresztény egységet a közös magyar célokért

Közéletünknek egy olyan szomorú tünete állunk szemben, mely egyházi életünk is súlyosan befolyásolja és megbénítja minden alkotó magyar erő összefogását akkor, amikor csak egy példa nélkül álló nemzeti összefogással menthető meg a keresztény Magyarország jövője. Ez az öröndetes felszabadulásunk óta mindegyre felbukkanó és a legkevésbé sem öröndetes tünet a felekezetközi viszálkodás.

Az az érzésem, hogy ebben a kérdésben — ami felett most a Királyhágon túl is annyit szó esik — nekünk unitáriusoknak is a szavunkat kell hallatnunk, mert egyházunk egész történelme egymás hitének és meggyőződésének megbecsülésére tanít. De a kérdéssel való komoly szembenézésre kitér az idegen megszállás huszonkét esztendeje, amelynek talán legnagyobb ajándéka volt számunkra az, hogy az erdélyi magyar egyházak a kisebbségi magyarságot folytatótt küzdelemben megtalálták az együttműködés egyedül célravezető és keresztényi útját. Ebben az évben lesz huszonöt éve annak, hogy Dávid Ferenc halálának évfordulóján a római katolikus, református és unitárius püspökök a kolozsvári evangélikus lelkészrel együtt közös pásztorlevelet adtak ki és rá másfél évre megalakult az erdélyi magyar egyházak felekezeti közibéke, mely legfontosabb értekezleteit éppen itt, ebben a tereben tartotta. S ha ténben és időben olyan közel ehhez a multhoz most felvesszük a kérdést, hogy mivel lett a két és fél évtized alatt a felekezet közibéke, akkor válaszképpen sajnálattal kell megállapítanunk: ahelyett, hogy az egyházak közötti együttműködés továbbra is példát mutattunk volna a trianoni országnak, termékeny talajt teremtetünk a felekezetközi ellenszempontok bomlásának csíráinak a vallásszabadság klasszikus földjén.

Pedig egy háború közepén állunk, amikor még nem szűntek meg azok az okok, amelyek az egyházak közötti egységet az idegen megszállás alatt szükségessé tették. Sőt, ha akkor a nemzeti elnyomás volt az együttműködés indoka, akkor most e mellé egy másik fontos ok is felsorakozik, mely az együttműködést a kereszténység érdekében is szükségessé teszi. Ebben a háborúban nem egyik vagy másik egyház, hanem az egyház léte forog veszélyben, s amikor a házuk ég, akkor nem vitatkozhatunk azon, hogy kit milyen juss illet meg a közös anyaszentegyházról. Minket tehát nemcsak az erdélyi, a kisebbségi, az unitárius mult kötelez a felekezetközi béke helyreállításának megkísérlésére, hanem kötelez a jövőért érzett felelősség, amely jövőben együtt áll vagy bukik el a magyarság, az unitarizmus és Erdély.

Ezekről a gondolatokról indítatva tartottam közelesemnek — Méltóságos Tanács — ezt a kérdést egyházunk legfőbb alkotmányozó testülete elé terjeszteni, hogy a mi egyházunk ragadja magához a kezdeményezést Erdélyben a felekezetközi béke helyreállítására, amit meggyőződésem szerint nemcsak az unitáriusok, hanem a többi egyházak kebelében is minden vallásosan érző és magyarul gondolkodó lélek egyaránt kíván. Nem táplálók illúziókat aziránt, hogy ez az együttműködés kölcsönös hitbeli engedmények árán fog létrejönni, mert a hitelvek különbözősége az emberi szellem és lélek különbözőségeiben gyökerezik s éppen a mi vallásunk az, mely a lelkiismereti szabadság terén a legszélesebb határig elment. Azt sem tartom kívánatosnak,

hogy ez az együttműködés a kölcsönös vallási közömbösség alapján jöjjön létre, mert ez nem a keresztény egységhez, hanem a hitelenség kétségéhez vezetne. A közös elvi alap csak a közös isteni kijelentéshez és a közös erkölcsi világrendhez való ragaszkodás lehet: megvédése mindannak, ami a Jézusban egyesített és lelküldése mindannak, ami ezt a közös értéket veszélyeztetli. Mennyire szükség van erre éppen ma, amikor az igazi kereszténység fegyveres háborúban áll a pogánysággal, ugyanakkor pedig belül a keresztény jelszavakat kisasajátító és meghamisító alprófiát veszélyeztetik az egyház és a nemzet erkölcsi integritását.

A közös elvi alap mellett gyakorlati tömendők is adódnak, amelyek az erdélyi magyar egyházak sajátos helyzetét érintik. A mi egyházaink között a multban is két sikon mozgott az együttműködés, egyházi és iskolai témen. A jövőben is ezen az uton kell együtt haladnunk. Ezért tisztelettel a következő határozati javaslatot terjesztem elő:

1. Az egyházi főtanács hívja fel egyházunk valamennyi lelkészét és világi tisztségviselőjét s kérje fel a testvéregyházakat hasonló intézkedések fogantatására, hogy felekezeti viszonylatban szigorú önmérséklettel tartózkodjanak minden olyan megnyilatkozástól, mely az erdélyi magyar egyházak közötti el-lentétek kiélezéséhez vezetne. Kérje fel a főtanács a testvéregyházak vezetését, hogy vele egyidejűleg ők is forduljanak lelkészi karukhoz, egyháztársadalmi egyesületeikhez és sajtójukhoz és szólítsák fel arra, hogy a szószéken, az összejövetelek programjában és az egyházi lapok hasábjain tartsák ielszinen a keresztény egység s a közös nagy magyar célok gondolatát és hivatkozást ennek megfelelő közvéleményt igyekezzenek kialakítani.

2. Közös erdélyi és magyar kérdés a felekezeti oktatás, amelyben az erdélyi egyházak nagyjában azonos álláspontot képviselnek s ezen a nyomon együtt is haladhatnak. Az egyházak közötti együttműködésnek egy másik célja és gyakorlati értelme éppen az volna, hogy együtt őrizzék meg — mert csak együtt őrizhető meg — a hitvallások iskoláinak az a birtokállománya, amelyet kisebbségi sorban kiépíteni és megvédeni sikerült. Ma felekezeti iskoláink teljes állami támogatásán részesülnek, de szembe kell nézni az azal az etatizáló irányzattal szemben, mely a kultuskormányzatnak is nehézségeket okoz, amikor a jól bevált hitvallások iskolák helyébe új állami iskolák létesítésével kíséreltezt ott is, ahol arra szükség nincs. Mi már egyszer súlyos árat fizettük meg annak, hogy a milleniumi lelkes hangulatban iskoláink egy részét átadtuk az államnak. De a felekezeti iskolák hivatása a felszabadulással nem ért véget, mert vegyeslakosságú vidékeken és az ország periferiáin a közoktatás továbbra is egyházi feladat kell hogy maradjon. Ezt kívánja az állam jól feligott érdeke is, mert a felekezeti iskola Erdélyben mindenütt nemzeti jellegű, az egyház és az iskola egysége kiegyensúlyozottan vallásos és hazafias nemzedéket nevel s a hitvallások iskolák patriarkális lelki közössége olyan egészséges és népi kiválasztást végez, amire ennek az országnak ma a legnagyobb szüksége van. Az egyházi főtanács tehát kérje fel a testvéregyházakat, hogy a felekezeti oktatás fenntartása érdekében foglaljanak közösen állást s a felekezeti

iskolák munkaprogramját úgy mint a multban, a jövőben is közösen állapítsák meg.

Mikó Imre képviselő nagyjelentőségű határozati javaslatának egyhangú elfogadása után a főtanács megalakult, majd megtörtént az új egyházi tanácsosok és esperesek eskütétele. Új esperesek lettek: dr. Csiki Gábor Duna-Tisza-menti és Rostas Dénes háromszéki lelkészek, majd velük együtt 25 új főtanács képviselő tette le az esküt.

Józán Miklós: Készek vagyunk a Haza javára egy nagy egységbe tömörülni

A tárgysorozat következő pontja Józán Miklós püspök jelentése volt. A püspöki jelentés foglalkozott az utóbbi évben történt személyi változásokkal, a lelkészi és tanítói ki-nevezésekkel, a népesedési statisztikái adataiokról. Kiemelkedő volt a püspöki házi tagokról. Kiemelkedő volt a püspöki jelentésnek az a része, amelyben az egyházak unióját tette szóvá. Ezzel kapcsolatban Józán Miklós püspök a következőket mondotta:

— Mostanában sokat emlegetik a keresztény egyházak unióját, sőt mozgalom alak-jában a fővárosban már meg is történt az első komoly tanácskozás a római katolikus és protestáns magyar vezetők között. A mi részünkről nincs és nem is volt soha semmi akadály, sem gátlás ebben a tekintetben. Szívvel-lellekkel benne vagyunk az unióban, hogyha ezzel használhatunk a magyar ügynek, hiszen már nevében is benne foglal-tatik az unió eszméje. Készek vagyunk együtt virrasztani azzal a magyar lelekkel, amely le tudja vetkőzni magáról a nemzet-község köntösét s oda áll a magyar barázdába, hogy a hite, nyelve, törvénye és liturgiája, szoltára és eszmévilága, temploma és családi oltára magyar és csak magyar legyen.

— Készek vagyunk a Haza javára egy nagy egységbe tömörülni, olyan szellemi szövetségben együtt imádkozni, amelynek a köz-pecsétje az áldozat, szimbóluma a Krisztus keresztjára és liturgiája a nemzet könyvébe írott Himnusz. Csak egy a kikötésünk:

Az unitárius intézmények gyűlései

Az egyházi főtanácsal kapcsolatosan a különböző unitárius intézmények is gyűlést tartottak. Szombaton délelőtt — mint megírtuk — az Unitárius Lelkéször a legfontosabb lelkészi kérdéseket tárgyalta meg. Szombaton délután három órakor az Unitárius Irodalmi Társaság tartott közgyűlést, amelyen dr. Ferenczy Géza elnök mondott megnyitót. A közgyűlés melegen ünnepelte Márkus Albert rendes tagot, aki latinból Uzoni Fosztó Krónikájának első részét lefordította és most rendező sajtó alá. P. Szentmártoni Kálmán titkári jelentést olvasott fel, felemlítve, hogy Józán Miklós unitárius püspököt és dr. Ferenczy Gézát, a társaság elnökét a Kulturális Egyesületek Szövetsége alelnökké választotta. Vári Albert jelentést tett a hetvenötödik évfordulama lépett Keresztény Magvetőről. Ferenczy József meleg szavakkal méltatta Vári Albert munkáját. Hatházy Sándor pénztárnok a pénztári jelentést olvasta fel.

Délután négy órakor az Unitárius Irodalmi Társaság Bölöni Farkas Sándor halálának századik évfordulója alkalmából rendezett emlékünneplést, amelyen az unitárius egyház vezetőin és nagyszámú érdeklődőn kívül dr. Fáy István államtitkár és Várhelyi János református püspök is megjelentek. Ferenczy Géza dr. elnöki megnyitóját Józán Miklós unitárius püspök gyönyörű tanulmányt olvasott fel, amelyben színes szavakkal méltatta a világhírű bölöni Farkas Sándor életét és Amerikáról írott örökértékű művét.

Dr. Boros György emléke

Szombaton délután öt órakor az unitáriusok Dávid Ferenc Egylete rendezett diszkögyűlést, alapítójának, dr. Boros György püspöknek emlékére. Sigmund József székelyvárhelyi lelkész imája után dr. Kiss Elek

Utána a főtanács tagjai istentiszteleten vettek részt a templomban, ahol Bíró Lajos hódmezővásárhelyi lelkész mondott emlékedeti szellemű szép beszédet.

Boros György arcképének leleplezése

Istentisztelet után a főtanács tagjai ismét bevonultak a kollégiumba, ahol ünnepélyes keretek között elhelyezték az egyházi képviselő tanácstermében néhai dr. Boros György püspök arcképét. Ezzel kapcsolatban Józán Miklós püspök megindítóan szép emlékbeszédet mondott, melynek keretében vázolta az elhunyt Boros György püspök érdemeit, aki mindenkor lelkiismeretes hűséggel dolgozott egyházáért. Aldott emléke tisztán, kitörőllietlenül él — mondotta a püspök.

Gelei József dr. főgondnok átvette ezután hivatalosan az elhelyezett arcképet.

a lelki szabadság, mert enélkül nem tudunk élni, enélkül elsorvadunk, ami nem lehet üd-
vös a társulás szempontjából sem, mert a gá-
lyarabság belyegére emlékeztetne.

A püspöki jelentés foglalkozott ezután a vegyesházasságokból születendő gyermekek vallási kérdésével is.

A választások

A nagy tapsal fogadott püspöki jelentés után az egyházi képviselőtanács jelentését olvasták fel, majd sorban következtek a különböző jelentések s a tanári választások. Péter Lajos székelykereszturi gimnáziumi tanárt, kiváló pedagógiai érdeme elismeréséül a főtanács tiszteletbeli gimnáziumi igazgatójává választotta. Belső időszertű ügyekről történtek ezután jelentések és előterjesztések, majd a déli órákban Berde-közebe volt a kollégiumban, amelyen teljes számban résztvettek a főtanács tagok és a vendégek. Vasárnap délután került sor a választásokra. A főtanács a választások során Benedek Pál kollégiumi vallás tanárt hívta meg az egyház történelmi-egyházjogi teológiai tanszékére, valamint dr. Kovács Lajos sepsiszentgyörgyi lelkész, teológiai magántanárt az újtestamentumi tanszékére.

Ma, hétfőn folytatta az egyházi főtanács ülését s ugyancsak ma, hétfőn délelőtt 10 órakor történt meg a lelkészszentelés is.

Lapunk zártakor az egyházi főtanács ülése még tart.

PARAJDI INCZE LAJOS Békés vármegyeről szóló cikkének befejező közleményét anyagtorlódás miatt holnap számunkban közöljük.

Kolozsvári thj. sz. kir. város polgármestere. Sz. 13.478—943. Tárgy: A Horthy-uti aszfaltgyalogjáró átfektetési munkálatára nyilvános versenytárgyalás hirdetése. III. KIVONATOS VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDET-MÉNY. Kolozsvár thj. sz. kir. város népnöki hivatala versenytárgyalást hirdet a Horthy-uti aszfaltgyalogjáróinak átfektetésére. Ajánlati és költségvetési űrlapokat, valamint minden felvilágosítást a hivatal helyiségében (Farkas-utca 4. szám, I. emelet 9.) adunk munkanapokon délelőtt 12—14 óra között. az ajánlatok beadási ideje 1943. IV. 10. Kolozsvár, 1943. március 22. Várhelyi sk. polgármester-helyettes.

Sohasem csalogdik,
ha VIM-hex
ragaszkodik!

VIM

MINDENT KIMÉLETESEN TISZTÍT!

HIREK

UTCAI RUHÁN IS VISELHETŐ A MAGYAR ERDEMREND JELVÉNYE. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur megengedte, hogy a Magyar Erdemrend Szent Koronával ékesített nagykeresztjének, továbbá nagykeresztjének közep- és tisztikeresztjének jelvényeit kis díszként a bal mellén polgári egyének is viselhessék, amikor nem öltenek dísz (dizsmagyart, vagy frakkot). Megengedte továbbá, amikor polgári egyének nem öltenek polgári dísz (dizsmagyart, vagy frakkot) a kormányzói „teljes elismerés”, illetőleg „különös dícséret elismerés” látható jelét képező Magyar Koronás Nagy Aranyérem kisebbített alakban szintén a bal mellén egyen viselhető.

A SIKETNEMÁK VÁCI KIR. ORSZ. (INTERNATUSOS) INTÉZETÉBEN az 1943-44. iskolai évre szeptemberre felvételt nyehetnek 6-10-12 éves siketnéma, vagy később megsiketült gyermekek (vagyontalanok ingyenes, a többiek havi 48, 24, 12, 6, 3 pengő tartásdíjhozjárulással, illetve a gyermek élvezett családi pótlékának befizetése mellett), akiknek siketségén kívül más testi, vagy szellemi fogyatékoságuk nincs. Felvételi tájékoztatóval és a felvételhez szükséges nyomtatványokkal (36 filléres postabélyeg beillesztése mellett) készséggel szolgál az intézet igazgatója, Vác, Konstantin-tér 6. szám. Telefon: Vác 16.

Hadiárva vagy délerdélyi menekült gimnázista neveltetését vállalták az unitárius vendiákok

KOLOZSVÁR, március 29. Az Unitárius Főtanács alkalmából tartották husz éves érettségi találkozójukat a kolozsvári unitárius kollégium 1923-ban végzett diákjai. Az érettségi találkozón az ország minden részéből összegyűlt vendiákok diákkori színes élményeiket elevenítették fel, majd Gálffy Zsigmond főgimnáziumi igazgatónál tisztelegtek. Ezután osztálykonferenciát tartottak, amelyen dr. Gál Kelemen, az unitárius kollégium tiszteletbeli igazgatója, az egykori tanárok közül pedig Hídegh Mihály osztályfőnök, Kelemen Lajos, Gálffy Papp Domokos és Uzon Imre jelentek meg. A vendiákok a régi szeretet és tisztelet hangján üdvözölték volt tanáraikat és elhatározták, hogy az érettségi találkozón alkalmából vállalkoznak egy hadiárva vagy délerdélyi menekült gimnázista neveltetési

SZABÓ MARTON HALÁLA. Mint mely részvétel értesítünk. Szabó Márton, az Erdélyi Kereskedelmi Bank igazgatója, az Erdélyi Múzeum Egyesület pénztárosa, 66 éves 50-ik évében szombaton este szívizomhűdésben meghalt. Halála mély megdöbbenést keltett Kolozsváron, mert a rendkívül rokonszenves egyéniségű, kellemes modoru, puritán és a közért mindig áldozatos munkát végző embert mindenki szerette és tisztelte. Mint bankember, különösen a kisebbségi sorban mindenkinek segített, aki hozzáf fordult, mint a Múzeum Egyesület pénztárosa, olyan önfeláldozó munkát végzett, amelyet alig lehet méltányolni. Azok közé az emberek közé tartozott, akik egész életük munkáját a köz szolgálatába állították, anélkül, hogy ezért elismerést vártak volna. Halála mélyen megrendítette szűkebb körű családját, feleségét, leányát és vejét, nagyszámu barátait és tisztelőit, akik az igaz ember váratlan halálát szívük mélyéből sajnálják. Temetése kedden délelben 12 órakor lesz a köztemető halottas csarnokában.

VADÁSZ- ÉS HORGÁSZSPORT című könyv 1943. évi kötete dr. Vajna és Társa kiadásában megjelent. A sok képpel díszített könyv főbb cikkei: A vadásztrófeák ismertetése, A kártékony vadak mérgezése. Kevésbé ismert madaraink. A hajtó-kutya. Fontosabb rendeletek. A sebespisztráng és horgászata, stb.

Az Ellenzék mindennap éretted harcol. Olvasd és terjeszd ismerőseid közt.

Április 27 és május 13.-a között jelentkezni, illetve bevonni kötelesek a zsidók

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap vasárnapi száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét a zsidó hadkötelezettség jelentkezése, illetve bevonulása tárgyában, amely szerint a zsidónak tekintendő személyek közül egyelőre az 1906-1918. években született hadkötelesek — akik akár sorozáson alkalmasnak nyilvánítva felavattattak és ezidő szerint mint besorozottak szolgálati kötelezettség alatti állanak, akár tartósan szabadságoltak, akár tartalékosok, vagy póttartalékosok — katonai (kiszegítő) szolgálat teljesítése végett bevonulni tartoznak. Az említett születési évfolyamokba tartozó zsidók, akik nem esnek az előbbi meghatározás alá, vagyis akik bármilyen okból sorozva nem lettek, vagy katonák nem voltak, jelentkezésre kötelezettek. A rendelet felsorolja azokat a helyeket, ahová bevonulni, illetve ahol jelentkezni kell és egyben közli a bevonulás és jelentkezés időpontját is, amely április 27. és május 13. között van megállapítva. A bevonulási és jelentkezési hirdetményt falragaszon is közzéteszik.

AMBRUS JÓZSEF A TURUL TISZTELETBELI FŐVEZÉRE

MISKOLC, március 29. (MTI.) A Turul Szövetség hillaifüredi nagytáborozásán a követőtábor határozatilag kimondta a Turul Szövetség átalakulását Ifjúsági és Tarsadalmi Turul Szövetségre. A követőtábor Ambrus Józsefet tiszteletbeli fővezérévé választotta.

CAFFIER PROFESSZOR ELŐADÁSA. Az Orvosi Továbbképzés Helyi Bizottságának rendezésében március 26-án tartotta meg előadását prof. dr. P. Caffier, a berlini Seneckel klinika első főorvosa az Új Klinika nagy előadótermében népes hallgatóság előtt „A női meddőség és termékenység”-ről. A megtermékenyítés élettanából kiindulva ismertette a petesejt szabaddá válását. Bizonyította, hogy a fogamzás a cycylus minden napján lehetséges. Ez a klinikai példákkal bizonyított felfogás a közelmúltban anatómiai megerősítést nyert. A peteérési folyamatok nemcsak hormonálisan, hanem idegben — pszichikailag — is kiválthatók. Előadásának második részében a meddőség kezeléséről értekezett s felsorolta a különböző okokat, ezek egyrészt Röntgen-képekkel és mikrophotogramokkal is bizonyította. Az előadó professzornak igen érdekes és számos demonstrációval kísért tudományos fejtegetéseit az orvosközönség nagy figyelemmel hallgatta és több ízben nyilvánította tetszését. Caffier professzort vasárnap Kolozsvárról Szegedre utazott.

PÁLYÁZAT A DEBRECENI EGYETEM TÖRTÉNETI TANSZÉKÉRE. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter a debreceni kir. Felső Tanulmányegyetem bölcsészettudományi karán üresedésben lévő magyar történeti tanzékre nyilvános pályázatot hirdet. (MTI.)

A KOLOZSVÁRI „GYOPÁR” TURISTA EGYESÜLET március hó 28-án kirándulást rendez a következő utiránnyal: Monostor, Kalános-utca, Katonák útja, Szent János-kut, Bükk, Tordai-uton haza. Indulás reggel 8 órakor a Mátyás szobor elől. Vezető Urszu L. Erzsébet. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

* **MEGHÍVÓ.** „Textil” Áruelosztó Szövetkezet, Kolozsvár, április 9-én, pénteken este 6 órai kezdettel, határozatképtelenség esetén április 16-án, pénteken a Baross Szövetség helyiségében rendes közgyűlést tart, a szövetkezet helyiségében kifüggesztett tárgysorozattal. Az igazgatóság. 0955

Kéthónapi fogházra ítélték Pavel Máriát Antonio Tariuccio orgazdjától

KOLOZSVÁR, március 29. Néhány évvel ezelőtt magas, olajbarna arcu, szőke hajú, jóméjű fiatalember tűnt fel Kolozsváron, aki csakhamar az összes akkori „legjobb” körökhöz bejáratos lett. A 26 év körüli fiatalember Antonio Tartuccio néven nevezte magát és azt hirdette mindenütt, hogy menekült olasz repülőszíj s az abesszin frontól menekült el, ahol már testvérhátja halálát lelte. Elmesélte, hogy hónapok kalandoz utazása után Kisázsian és a Balkánon keresztül érkezett Romániába és kijelentette, hogy itt szeretne megtelepedni. Csakhamar megbirkózott a román nyelv grammatikai nehézségeivel is és jó megismerés mellett — főleg ennek köszönhető — hogy szívesen látott vendég volt sok kolozsvári háznál.

Ahol azonban megjelent, mindenütt elűnt valami a házból, különösen az aranyérmű tárgyak és kisebb helyen elférő értékesebb holmik közül. Antonio Tartuccio háta mögött sütni kezdtek, hogy sohasem volt katonatiszt, ellenben szerepel több európai állam rendőri nyilvántartójában, de határozatlan senki sem mert fellépni a román állam vendégszeretetére élvező fiatalember ellen.

Végül is a véletlen, amely megdönthetetlen bizonyítékot szolgáltatott ellene, rend-

ÚJ NAPIBÉROSZTÁLYBA SOROZTÁK AZ ÉPÍTŐ- ÉS ÁCSMUNKÁSKAT. Az OTI újból rendezte az építő-, ács-, mélyépítő-, tetőfedő-, kutszínáló-, vízműparban foglalkoztatott munkavállalók napibérosztályba sorozását. Az eddig érvényben volt végzést február 28-án hatályon kívül helyezte és e hónapban kérésük alapján új napibérosztályba sorozta a felsorolt munkavállalókat.

MI A KÜLÖNSÉG AZ „IPAROSTANONC” ÉS A „TANULÓ” KÖZÖTT. Az iparügyi miniszter adott esetben kimondotta, hogy iparostanonc az, aki a munkaadóval tanszerződést köt abból a célból, hogy az illető szakma teljes terjedelmét felölő összes ismereteket megfelelő rendszerű, hosszabb idő alatt elsajátítsa. Ezzel szemben tanuló az olyan alkalmazott, aki a betanított, illetve szakmunkáshoz beosztva, vagy bármilyen más módon, valamilyen szakmai részletmunka (munkamenet) ismeretének rövidebb időt igénylő elsajátítása céljából tanszerződés nélkül munkakönyv alapján vállal munkát.

Az iparrevízió kérdésével foglalkozott az EGT

Az Erdélyi Gazdasági Tanács munkaközössége Budapesten vitéz Gyulay Tibor előnöklété alatt tartott ülésén az erdélyi iparjogositványok revíziójának közérdekű kérdéseit tárgyalta meg. A revízió során kiesz iparúzők pótlására elsősorban a tehetséges erdélyi ipari és kereskedelmi alkalmazottak jönnek számításba, de a tanács lépéseket fog tenni annak érdekében is, hogy a revízió kapcsán a döntés alkalmával ártott menekültek számára a legelőnyösebb erdélyi keretek között való letelepedés biztosítottassék. Az új existenciák forgatókével való ellátásába nemcsak a Nemzeti Önállósítási Alap, hanem a Keresztény Kereskedelmi Hitelakció is be fog kapcsolódni.

A munkaközösség az erdélyi területek kellő mennyiségű vasanyaggal való ellátásának kérdését is megvitatta.

Az erdélyi földgázkinésnek a helyszínen történő kiaknázása érdekében a tanács közbenjárt az iparügyi miniszternél, hogy a gépkocsik hajtására május felhasználást nyerő propán-bután gázhoz hasonlóan az erdélyi metángáz is palackokba préselve kerüljön forgalomba.

A tavaszi vetésjelentés

A Budapesti Értesítő jelenti: A legutóbbi, február 23-i vetésjelentés óta eltelt négy hetet az átlagosnál enyhébb nappali időjárás az átlagnál mindenütt jóval kevesebb csapadék jellemzi. A lefolyt négy hét alatt országgszerte nagy erővel indultak meg a talajelőkészítő és vetési, valamint az összes gazdasági munkálatok. Az őszi repee általában ritka, egyenetlen. Az őszi buza általában jól telelt. Ma még elég sűrű, de esőt kíván. A tavaszi buza vetése legtöbb helyen befejeződött. Az őszi rozs is általában jól telelt, helyenként azonban visszamaradt. Az őszi árpa korai vetése elég erős és bokros, néhol egyenetlen. A tavaszi árpa vetését nagyrészt befejezték. A burgonya ültetése, a cukorrépa és takarmányrépa vetése az Alföldön és a Dunántúlon már megkezdődött. A rétek és a legelők sárgadása a melegebb fekvésű helyeken megkezdődött. A gyümölcsfák egy részének rügyfakadása is megindult.

Hagyományos erdélyi szellemben, bátran, megalkuvás nélkül küzd mindennap a magyar nép boldogulásáért az Ellenzék.

KORMÁNYRENDELET A FAKITERMELÉSRE ÉS LEGELTETÉSRE. A kormány rendelete szerint minden birtokos köteles erdejében az évenként előírt fanyenyiséget kitermelni. A földművelésügyi miniszter ezen túlmenően az erdőbirtokosokat arra is kötelezheti, hogy erdejükben nagyobb mérvű fahasználatot gyakoroljanak. Esetve, hogy a kihasználásra kerülő faanyagokból a szükséges választékot termeljék ki. A rendelkezés nem korlátozza az ország tűzifaszükségletének biztosítására tett eddigi intézkedések végrehajtását. A kormány rendeletet adott ki, amely szerint az erdei legeltetés a földművelésügyi miniszter engedélye alapján bérbeadás útján is gyakorolható. A bérlegeltetés engedélyezése iránti kérvényt az illetékes erdőfelügyelőséghez, vagy erdőfelügyelőségi ki-rendeltséghez kell benyújtani. (MTI.)

MEGMÉRGEZTE MAGÁT EGY KOLOZSVÁRI FIATAL ASSZONY. Török Ágostonné, 26 éves háztartáshelyi alkalmazott Csákány-utca 83. szám alatti lakásán vasárnap megmérgezte magát. A mentők beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol azonnal gyomormosást alkalmaztak. Az öngyilkos fiatalasszony túl van a veszályon. Tettének oka ismeretlen.

Jövője szempontjából fontos,

házassági, pályaválasztási, nevelési kérdéseknél

Dr. fil. Nemes Elemér egyetemi tanársegéd

„Mentor” Lélektani Laboratóriumát,

Horthy-ut 3. Telefon: 31-23. A tudományos írás értelmezés (grafológia) belső egyéniségét feltárja, lelkében összhangot teremti. —

A szuggestiók léleknevelés lelki egészségét óvja.

Mátyás király emlékének hódolt Kolozsvár

KOLOZSVÁR, március 29. (Az Ellenzék munkatársától.) A háborús időkhez méltó egyszerűséggel ünnepelte Kolozsvár Mátyás király születésének ötszázadik évfordulóját. A Mátyás szobor előtti térséget Árpád-kori és Mátyás-korabeli zászlók díszítették. Külsőségekben ez volt az egyetlen szín.

A főtéri ünnepség előtt az egyházak templomaiban ünnepi istentisztelet volt, amelyen megjelentek a hatóságok vezetői s a különböző testületek és intézmények képviselői. A főtéri ünnepségre 11 órakor érkeztek meg az előkelőségek.

A Magyar Hírszék elhangzása után Inczedy-Joksmán Ödön dr. főispán mondott emlékbeszédet.

Tőle tanuljunk hazát és fajtát szeretni

Inczedy-Joksmán Ödön főispán a város kegyeletét és hódolatát mutatta be Mátyás király érce keményedett alakja előtt, majd azt mondta, hogy az ő tetters életéből és országai sa dicsőségéből akarunk erőt meríteni a próbatétel mai, nehéz idejében. Megrázó szavakkal eszelte ezek után a mélybehulló, majd ismét magasba szökő magyar sorsot és vázolta az ország súlyos helyzetét, amelyben az ifjú Mátyás kezébe vette a jogart. Mátyás hatalmas magyar egyénisége adta meg számára a lehetőséget, hogy a széthulló országot nagyhatalommá tegye. A magyarság véréből származott és ezért ismerte nemzetét, annak minden erejét és hitjét. A nagy király meghalt, de — mondotta Inczedy-Joksmán Ödön — alkotásai ma is élnek és tanúságot tesznek halhatatlansága mellett. Itt áll szükségessé királyi alakja, mely figyelmeztet minket, hogy minden erő és nagyság véges, idővel elmúlik, de a nemzet örök és halhatatlan. Mint szobra körül hős vezérei, Kinizsi Pál, Magyar Balázs, Báthory István, Zápolya János, rajongó lélekkel tekintenek királyukra, lobogtatják a győzelmes zászlót és meghajlítják előtte a meghódított zászlóit, úgy mi is Mátyás király köré sereglünk az ünnepélyes pillanatban, hogy tőle tanuljunk hazát és fajtát szeretni, főle nyerjünk bátorságot, hitet és kitartást az eljövendő boldog magyarsághoz.

A nemzet nevében mondunk köszönetet

A főispán emlékbeszéde után megkoszorúzták a Mátyás király szobrát. Elsőnek Fáy István dr. kultuszminiszeri államtitkár, a kormány képviselője lépett a szobor elé s a következőket mondta:

— Félvezetesen távolban ma is elevenen él dicső ségesen uralkodott Hollós Mátyás királyunk alakja nemzetünk tudatában, mint ha csak kortársunk volna. A nagy templom-építő, igazságkereső, rendkívüli diplomata és hadvezér, a kiváló ország és hadseregvezető, a tudományoknak és a művészeteknek pártatlan támogatója és barátja, akiről a mai jogalkalmak szerint talán azt mondanánk, hogy teljes mértékben tudta mozgósítani országának és nemzetének minden anyagi, fizikai és szellemi értékét. Sajnos, hogy magyarságvédelmének csak az alapjait rakhatta le. A középeurópai egyensúlyt biztosító magyar hatalomnak, a magyar öncéluságnak legkiválóbb történelmi képviselője mindenkorra utmutató, minden idők minden magyarja előtt. Amikor a magyar kormány koszorúját érbeöntött emléke elé helyezem, egyuttal a nemzet nevében mondunk soha el nem múló bálával köszönetet Kolozsvár nagy szülöttének az ő élete örök történelmi tanulságaiért.

A rövid beszéd után a kultuszállamtitkár elhelyezte a kormány nemzetiszínű szalagokkal díszített koszorúját a szobor talpzatára. Utána vitéz Mindszenty János vezérőrnagy a honvéd és Inczedy-Joksmán Ödön dr. főispán és Keledy Tibor dr. polgármester a város koszorúját helyezték el a nagy király szobrának talpzatára.

A Szózat hangjai után a honvéd díszszázad díszmenetben elvonult az előkelőségek előtt, majd a szabadtéri ünnepség után a hatóságok és intézmények vezetői a megjelent vendégekkel együtt Mátyás király szülőházához vonultak. Itt dr. Vársárhely László polgármester helyettes fogadta Fáy István államtitkár, aki behatóan érdeklődött az ujjalalkítási munkálatok felől, majd megtekintette a műemléknek nyilvánított Mátyás-ház összes helyiségeit.

A Mücsarnok ünnepélyes megnyitása

Mátyás király szülőházának megtekintése után déli 12 órakor nyitották meg ünnepélyes keretek között a Sétatérén épült új Mücsarnokot. A megnyitáson az államtitkár kíséretében az összes előkelőségek megjelentek. Az ünnepség a Magyar Nemzeti Imádsággal kezdődött, amelyet a Nemzeti Színház énekkara adott elő, majd Keledy Tibor dr. polgármester mondott megnyitó beszédet.

— A szülőhely és a közművelődés ügye — mondotta többek között Keledy Tibor pol-

gármester — az a két pont, amelyen Kolozsvár és nagy fiának, Mátyásnak szellemi találkozik. Mátyás király emlékéhez híven és a mult hagyományaihoz illően, meg kellett mutatnia ennek a városnak, hogy ugyanakkor, amikor a nemzet Európáért a legnagyobb áldozatot hozza, az egyetemes művelődés szolgálatára mindig marad ereje.

Keledy Tibor ezután rámutatott arra, hogy a Mücsarnokot csak egyesült erőkkel lehetett létrehozni és ezért köszönetet mondott a kormányának, a város lakosságának, személy szerint Fáy István államtitkárnak, Kós Károlynak, aki a Mücsarnokot tervezte, Katona Lajos városi tanácsnoknak, hivatalos kötelességét messze felülmúló fáradozásaiért. Rácz Mihály építőmesternek a kifogástalan kivitelezésért és minden munkásnak odaadó munkájáért. Külön köszönetet mondott a kiállítás rendezőinek, elsősorban Felvinczi Takács Zoltán egyetemi tanárnak, aki szaktudásával és munkájával ismét segítségére volt a városnak. Meltatva ezután a Mücsarnok jelentőségét, majd felkérte Fáy István tanácsos, kultuszminiszeri államtitkár, hogy a Mücsarnokot adja át rendeltetésének és nvissa meg a kiállítást.

Kolozsvár a magyar művészetben

Fáy István megnyitó beszédében emelkett szavakkal emlékezett meg a magyar képzőművészet történetéről, amelyben Kolozsvár külön fejezetet jelent. Kiemelte a Kolozsvári

Testvérek, valamint Barabás Miklós és Székely Bertalan nevét a multból, akiknek halhatatlan magyar alkotásai, mint a mult nagy és nemes hagyományai kötelezik a most élő művészeket, akik a Mücsarnok révén állandó kiállítóhelyiséget és ezzel hatalmas ösztönzést nyernek arra, hogy művészi képességeiket a legteljesebben kifejtéshessék.

A kormány képviselőjének, Fáy államtitkárnak a beszéde után a megjelentek bevonultak a Mücsarnok épületébe és mindvégig nagy érdeklődéssel, figyelemmel és tetszéssel tekintették meg az erdélyi művészek valóban rendkívül komoly értékű, izléses kiállítását. Maga az államtitkár is, akit a képzőművészek nevében Gyenes Lajos kormányfőtanácsos köszöntött, őszinte elismerését fejezte ki az izléses kiállítás iránt. A Mücsarnok ünnepélyes megnyitása után a vendégek tiszteletére szűk körű társas ebédet adott a város a Központi Szállóban.

Mátyás király emlékünnepe a Nemzeti Színházban

Telt ház ünnepelte szombat este a Nemzeti Színházban Mátyás király emlékét. Az elsőemeleti páholyban, jobboldalt foglalt helyet Fáy István államtitkár és vitéz Haász Aladár miniszteri osztályfőnök Inczedy-Joksmán Ödön dr. főispán társaságában, a jobboldali páholyban pedig Keledy Tibor dr. polgármester és a város vendégei.

A Himnusz és a Rákóczi-induló elhangzása

után Erkel Unnepi nyitányát játszotta a Nemzeti Színház zenekara, Enare Béla vezényletével, majd Kemény János báró, a színház főigazgatója mondotta el ünnepi beszédét. „Minden magyar királyok között ő az — mondotta Kemény János Mátyás királyról —, akinek alakja leginkább tulnó a való világban, hogy a történelmi valóságban is tulrópessze, végtelen magasságokban világíthasson neve. Mesebeli táltosok nyergében ül és száll, repül a magyar élet, a magyar nép, a magyar föld felett és színes szívdarványok híján átrobogna, a mindenségbe lobogtatja a magyar ügyeket, a magyar álmokat, a magyar hitet. Ő az, akinek híre a mese szárnyai is tullépi a magyar föld határait, megragadja más népek képzeletvilágát is és így is, a népek képzeletvilágán keresztül elfoglalja helyét az európai népeknek igazságosságra ábitozó szívében.”

A műsor rendjén Kolár Mária adta elő komoly művészi előadóképességgel „Borh bajnok övegyé”-t, Takáts Paula Erkel Hunyadi Lászlójából énekelte igen szépen a nagy szopránriát, Bodó György Vörösmarty Szép Ilonkáját szavaltá sikeresen s nagy tapsot kapott a balettkar a bemutatott magyar balettel. Szünet után a Hunyadi László-nyitány következett, majd Versényi Ida szavaltá megragadóan Arany János két balladáját, az V. Lászlót és a Mátyás anyját. Angyal-Nagy Gyula Erkelnek egy tenoráriát énekelte fel-tünően nagy sikerrel s ezután következett Kisfaludy Károly búvájos, üde kis egyfelvonasosa, a Mátyás diák. Tóth Elek, Csóka József, Szécsi Ferenc, Hangay Márta és Kenessey Ferenc játszották a Kisfaludy-vígjáték szerepeit. A hangulatos színpadi játék után Berlioz Rákóczi-indulójával ért véget a színházi emlékünnepe.

A Szovjet lakossága 192 millióról 132 millióra, acéltermelése 22 millió tonnáról 10 millióra, alumíniumtermelése egynegyedére csökkent a háboru óta

írja a News Chronicle

STOCKHOLM, március 29. (MTI.) A Stefani-iroda jelenti: A News Chronicle hangsúlyozza, hogy veszélyes képzelődés volna azt hinni, hogy a Szovjet tartáékai kimeríthetetlenek és a szövetségesek ezért nyugodtan várhatnak a második arevonali megteremtésével. A Szovjet lakossága a háboru kezdetén 192 millió lélekből állt. Azóta a németek olyan nagykiterjedési szovjetterületeket foglaltak el, amely Németország, Franciaország és Anglia együttes terjedelmének felel meg, összesen mintegy 50 millió lakossal, akiknek a legnagyobb része a megszállás után is itt maradt. Halottakban, sebesültekben és eltűntekben a Szov-

jet vesztesége több mint 5 millió emberre tehető. 1942 augusztus óta a Szovjet még súlyosabb veszteségeket szenvedett Sztalin-grádnál a téli hadjárat alatt és végül a Donec-medence védelmi kísérlete során. Megjegyzik a News Chronicle, hogy évszázadi hírek szerint a Szovjet erős hadsereget tart még fenn a Távolkeleten, amelynek a japán szárazföldi csapatok egyharmadrészt kell tudnia lekötöni. Kiemeli, hogy a tengely ellenőrzése alatt áll jelenleg Európában összesen mintegy 300 millió ember, amely létszámnak mintegy a felérése háborus célokat szolgálhat. A Szovjet nemesak emberanyagban szenvedett érzékeny vesztesé-

get azzal, hogy lakossága 132—135 millióra csökkent, hanem anyagforrásai is erősen megfogyatkoztak. Elvesztette az ukránai gabonát, vashányáinak majdnem a felérészt és acéltermelése az 1940. évi 22 millió tonnáról évi 10 millió tonnára hanyatlott. Elvesztette továbbá alumíniumtermelésének háromnegyedrészt, a németek kezére jutott szovjet vasutak veszteségéről nem is szólva. A Szovjet jól tudja, hogy a közeledő nyár folyamán hatalmas német támadással kell szembeszállnia és nagy aggodalommal sürgeti szövetségesinél a második arevonali létesítését.

A fizetések szabadság 1943-ban

KOLOZSVÁR, március 29. Vége a telnek, itt vannak a tavaszi napok s így időszerűvé vált a tisztviselők és alkalmazottak fizetések szabadságának kérdése. Miután a fizetések szabadságok tartama körül még mindig félreértések állanak fenn, többek kérésére alább közöljük az erre vonatkozólag érvényben lévő rendelkezéseket.

Mindazoknak, kik jelenlegi szolgálati helyükön 1937 január 1-én (vagy azt megelőzően bármilyen korábbi időponttól kezdve) már alkalmazásban voltak és azóta is ugyanott dolgoznak, a törvényes jogszabályok alapján ez év folyamán ki kell adni — természetben, vagy a háboru alatt kivételesen pénzben — azt a fizetések szabadságát, amely 6 betöltött munkaév után az alkalmazott munkája minősítése alapján megilleti.

Az 1937 január elseje óta ugyanazon a munkahelyen dolgozó segédet és bármilyen munkást ebben az évben 8 napi, a vezető és legalább 20 szakmunkást irányító munkást 12 napi, a tisztviselők 15 napi, s a tanoncok (ennél a szolgálati év nem számít) 14 napi fizetés szabadság illeti meg.

Fizetés szabadság mindenkinek jár, tehát az olyan alkalmazottnak is, akire a munkaidő korlátozás, vagy a legkisebb munkabérendszer nem terjed ki. A katonai szolgálat nem megszakítás. Azokra vonatkozólag, akik 1937 január elseje után bármikor léptek szolgálatba, az a szabály, hogy náluk a belépés napját tekintik az ugynevezett fordulópontnak s mindig ezen a napon záródik le egy szolgálati év. Ezek a személyek a lezárástól számított 12 hónapon belül a tényleg betöltött munkáévekre járó szabadságot a következő tá-

lázat szerint igényelhetik: Egy, betöltött két betöltött év után segédnek, munkásnak, művezetőnek, tisztviselőnek egyaránt 6 nap jár. A tisztviselőt kivéve, 3 év után valamennyiüket szintén 6 nap szabadság illeti meg, a tisztviselőket azonban már 12 napot kapnak. A tisztviselőket kivéve, a többi kategória szabadságideje nem változik a 4-ik év után sem (tehát marad a 6 nap), a tisztviselő azonban ekkor már 13 napot vehet igénybe. Öt betöltött év után a segédek és munkások szabadságideje 8 napra, a művezetőké 12 napra, a tisztviselőké 14 napra emelkedik.

NEM KAP IPARIGAZOLVÁNYT, AKI ELLEN ÁLLAMELLENES BÜNTETT MIATT ELJÁRÁS VAN FOLYAMATBAN. Az iparügyi miniszter elvi jelentőségű határozattal kimondotta, hogy olyan egyén részére, aki ellen államellenes büntet miatt bíróság felmentő ítéletet hozott ugyan, de az ítélet még jogerőre nem emelkedett, az 1936. évi te. értelmében iparjog-sítvány nem adható ki.

FÉRFISZÖVETSÉGI HIR. A belvárosi református férfiszövetség legközelebbi összejövetelét március hó 30-án, kedden este fél 7 órai kezdettel tartja a Farkas-utca 21. szám alatti helyiségében. Az összejövetel alkalmával bibliórát tartunk, amelyet Bíró Mózes lelkipásztor fog vezetni: „Keresztényság” címen. A résztvevőket kérjük, hogy lehetőleg Bibliát szíveskedjenek hozni magukkal.

FELBORULT A TŰZOLTÓAUTÓ. — Besztercéről jelentik: A szépnayri erdőben eddig ismeretlen okból tűz támadt, amely a szomszédos besztercei erdőre is kiterjedt. A tüzet csak nagy nehézségek árán sikerült megfékezni. A tüzoltók gépkocsija az erdőből visszatérőben fekkiba következtében az árokba fordult és a rajta ülő hat ember közül kettő nagyon súlyosan, négyen könnyebben megsebesültek.

Premier a

CORVIN Filmszínházban!

Az éjszaka lánya

(Palatinus film.)

Irta: Barabás Pál. — Rendezte: Bán Frigyes. — Zene: De Fries Károly.

Főszereplők:

Muráti Lili és Greguss Zoltán.

Ajtay Andor és Rácz Vali.

Perényi László és Szép Ilonka.

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és vasárnap d. e. 11 órakor. Nagyothallók részére díjtalan fejhallgató. Jegyet 3 napra előre is kiszolgált a pénztár.

TÖLTŐTOLLAK minden árban, minőségben, nagy választékban az „Ellenzék” könyvesboltban.

SPORT

A NAC hatalmas küzdelem után 3:2 (1:1) arányban győzött a KAC ellen

Hátszeghy (HTVK) és Palócz (MAC) a KAC országos tör- és kardvívó versenyének győztesei

KOLOZSVÁR. A Nemzeti Bajnokság 20. fordulójában a szombat és vasárnap lezajlott sportesemények részletei a következők:

NAC—KAC 3:2 (1:1)

NAGYVÁRAD. (Kiküldött munkatársunk telefonjelentése.) Vasárnap délután 4000 főnyi közönség előtt játszották le Nagyváradon a NAC—KAC bajnoki mérkőzést, mely a nagyváradiak 3:2-ös győzelmét hozta meg.

Az „Erdélyi rangadó” mindvégig igen izgalmas küzdelmet hozott. A kolozsvári csapat csak az első félóra után melegegett bele a játékba és szünet után, mikor a vezetést is megszerezte, rá néhány percre újabb alkalma lett volna a harmadik gól megszerzésére is, de nem volt szerencséje.

11-esből jut vezetéshez a NAC

Pontban 4 órakor a budapesti Vass Antal sípjelére a következő összeállításban fut ki a két csapat a pályára:

NAC: Vécsey — Kovács II., Ónódy — Szegedi, Perényi, Deményi — Ince II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

KAC: Plank — Szaniszló II., Vass — Páll, Bonyhádi, Csákány — Tárnoki, Kovács IV., Váczi, Szántai Tolnai.

Fergeteges NAC támadásokkal indul a játék és már az első percekben Bodola révén többször veszélyeztetett a NAC. A 8. percben Bodola hatalmas bombalövését Plank remekül védi. 10. percben újra Bodola vezet veszélyes támadást, de három lépésről mellé lö. Közben a KAC Bonyhádi révén veszélyeztetett, de a nagyváradiak védelme a helyén van.

A 14. percben szerzi meg a NAC a vezetést. Tóth III. beadása után kavardós támad a KAC kapuja előtt. Az egyik védő kezére pattan a labda. A játékvezető habozás nélkül 11-esít itél, amiből Perényi megszéri a NAC első gólját. 1:0.

A 16. percben Ince II-nek, majd a 20. percben Bodolának van újabb helyzete, de Bonyhádi, majd Szaniszló II. ment előlük. A 28. ik percben a KAC Tárnoki révén veszélyeztetett a zöld-fehérek kapuját, de a belsők sorra elszárazítják a legjobb helyzeteket. A 30. percben Bodola kiugrik, biztos gólnak látszó lövését Plank nagy bravúrral védi.

Feljavul a KAC

A 33. percben Tolnai, majd Váczi van kitűnő lövő helyzetben, de Vécsey a helyén van.

A 38. percben egyenlítő a KAC. Szegedi a tizenhatoson belül kézzel érinti a labdát. Vass Antal a tizenegyes pontra mutat. Bonyhádi áll a lövésnek, mely Vécsey kapujának jobb sarkába vágódik. 1:1.

Az egyenlítő gól után a KAC csatársora percekig támad. A 42. percben Ónódy az utolsó pillanatban men a kiugró Szántai elé.

Kovács IV. góljával vezetéshez jut a KAC

Szünet után gyilkos erejű küzdelem alakul ki a két csapat között. Hol egyik, hol másik kapu van veszélyben. A kolozsvári piros-fehérek percekig nyomasztó fölénybe kerülnek, de nincs szerencséjük a gól lövésre. A 10. percben Ince II. egyedül tör előre a felhúzó KAC védelme mellett, de lövése mellé kerül. A 15. percben Váczi-nak van alkalma gólszerzésre, de közelről a kapus kezébe lö.

A 16. percben a KAC megszéri a vezetést. Csákány partbedobása után a labda

kapu elé kerül, Kovács IV. felugorva Vécsey hálójába fejele a kolozsváriak vezető gólját. 1:2.

Néma esend fogadja a lelátón a KAC pompás gólját és a piros-fehér csatárok Tolnai majd Váczi révén több támadást vezetnek, de a NAC védelme mindent rombol. A 22. percben Váczi labdájával Tárnoki kiugrik, Vécsey elébe fut, kitűnő alkalma van gólszerzésre, de öt lépésről mellé lö. Óriási helyzet volt!

A 25. percben a közönség biztatása mellett a NAC újra felülkerekedik. Ince II. beadása kavardós idéz elő Plank kapuja előtt, a labda Szegedihez kerül, aki azt a lábak között a hálóba véga. 2:2.

Fogcsikorgató küzdelem folyik most a győztes gólért, mely a NAC-nak hozza meg

A magyar sport gyászolja von Tschammer und Osten birodalmi sportvezért

Misángyi Ottó dr. tanügyi főtanácsos, az Országos Sport Központ vezetője, a következő felhívást intézte von Tschammer und Osten német birodalmi sportvezér halála alkalmából a sportszövetség elnökségeihez.

A birodalmi sportvezér halála a magyar sportélet szempontjából nemcsak a baráti német nemzet egyik kimagasló egyéniségének eltávozását jelenti, hanem a magyar sport egyik legőszintébb és legjobb barátjának elvesztését is. Sportéletünk gyászának és őszinte együttérzésének mutassunk külső formában is kifejezést és a folyó évi április 4-én, vasárnap rendezendő valamennyi sportversenyen (versenyeken, mérkőzéseken) tartson a magyar sport egyperces gyászszünetet. A temetés napján, március 30-án, kedden pedig eresszük félórásra a sporttelepeken, a klubházakra, stb. kitűzött nemzeti, vagy egyesületi lobogókat.

Hátszeghy (HTVK) és Palócz (MAC) a KAC országos tör- és kardvívóversenyének győztesei

KOLOZSVÁR. Szombaton és vasárnap nagy érdeklődés és előkelő közönség jelenlétében folyt le a KAC országos I. és II. osztályú tör és kardvívó Mátyás király emléktornya. A versenyen az előkelőségek sorában megjelent Vincze András ny. altábornagy, a Magyar Vívó Szövetség ügyvezető elnöke is.

A törverseny küzdelmeit szombaton délután bonyolították le, melyet Hátszeghy HTVK nyert meg veretlenül. A verseny megkezdése előtt Hán Elek ezredes, a Magyar Vívó Szövetség IX. kerületének elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd utána egy perces gyászszünet volt a hirtelen elhunyt német birodalmi sportvezér emlékére.

A KAC országos törversenyének 10 indulója volt. A küzdelmeket körmérkőzések formájában bonyolították le, melynek eredményei a következők:

1. Hátszeghy HTVK 9 győzelemmel. 2. Bedő HTVK 8 gy. 3. Palócz MAC 6 gy. (8 kapott találattal). 4. Berzsényi dr. MAC 6 gy. (9 kap. tal.) 5. Gözsi dr. HTVK 6 gy. (11 kap. tal.) 6. Makusi FTC 4 gy. 7. Szentkirályi KAC 3 gy. 8. Guráth KAC 2 gy. 9. Mónus KEAC 1 gy. 10. Benke KEAC 0 győzelem.

A kardverseny küzdelmeit vasárnap reggel 9 órakor kezdték meg, mely a késő esti órákban fejeződött be. A kardversenyben résztvevő 12 induló ugyancsak körmérkőzések formájában küzdött meg egymással, amiből holtverseny után Palócz MAC került ki győztesként, aki Németh HTVK ellen 5:2 arányban győzött az első helyért való küzdelemben. A kardverseny eredménye a következő:

1. Palócz MAC 8 gy. 2. Németh HTVK 8 gy. 3. Kárpáthy BBTE 7 gy. (9 kap. tal.) 4. Durst dr. BBTE 7 gy. (17 kap. tal.) 5. Császár HTVK 7 gy. (25 kap. tal.) 6. Jakab MAC 7 gy. (26 kap. tal.) 7. Kökössy KAC. 8. Mánus KEAC 6 gy. (13 kap. tal.) 9. Gábor KAC 4 gy. 10. Guráth KAC 3 gy. 11. Barabás NSE 2 gy. 12. Fröhlich dr. KEAC 1 győzelem.

A kétnapos verseny mindvégig kitűnő rendezésben folyt le, ami Laczkovich Ernő százados és Szabó László sportoktató érdeme.

A marosvásárhelyi MÁV 2:0-ra győzött a Bástya ellen

KOLOZSVÁR. A városi sporttelepen vasárnap délután játszották le a Marosvásárhelyi MÁV—Bástya NB II. mérkőzést, mely meglepetésszerűen a marosvásárhelyi vasutascsapat 2:0 (1:0) arányú győzelmével végződött. A két csapat 500 néző előtt, Sipos István vezetése mellett, a következő összeállításban állt ki:

a szerencsét. A 28. percben Tóth III. elhúzza a védelem mellett és védhetetlen góllal szerzi meg csapatának újra a vezetést. 3:2.

A KAC a harmadik gól után sem adta fel a harcot. Váczi és Bonyhádi helyet cserélnek. A kolozsváriak középfedezete a csatársorban is számos veszélyes támadást vezet, de Vécsey kitűnően védeve kapuját, minden lövést ártalmatlanná tesz és így a NAC győzelmével fejeződik be az „Erdélyi rangadó”.

A második félidőben mindvégig nyílt volt a küzdelem és ha a KAC-nak csak egy kis szerencséje van, úgy könnyen megszerezhetné volna legalább az egyik pontot. A NAC csatárából Bodola emelkedett ki, aki a mezőny legjobb embere volt, mellette a közvetlen védelem fejtett ki nagy munkát. A KAC együtéséből Plank mindvégig kitűnően védte kapuját, a Szaniszló II.—Vass hátvédpár is jól állta helyét. A fedezet-sor legjobbjai Bonyhádi volt, aki ezúttal is nagy teljesítményt nyújtott. A csatársor azonban különösen az első félidőben igen gyengén játszott. Ha a piros-fehérek csatársora úgy küzdött volna az első félidőben is, mint a másodikban, győztesen tért volna vissza a KAC Nagyváradról.

A KKASE kedden este tartja rendkívüli közgyűlését

KOLOZSVÁR. A KKASE péntek este hirdetett alapszabálymódosító rendkívüli közgyűlése közbejött akadályok miatt elmaradt és azt március hó 30-án kedden este 6 órakor tartják meg a Baross Szövetség Deák Ferenc utca 4. sz. alatti emeleti helyiségében. A KKASE vezetősége kéri az összes tagok pontos megjelenését.

KEAC—K. MÁV 9:2 (1:2)

KOLOZSVÁR. Vasárnap délelőtt az egyetemi stadionban játszották le az ósztről elmaradt KEAC—K. MÁV II. mérkőzést, melyet az egyetemi csapat szünet után mutatott kitűnő játékával nagy gólaránnyal nyert meg. Góllövők: Kürthy 3, Szabó 3, Jeszenszky 2, Kovács Pál 1, illetve Bálint 2. Gábor hibátlanul vezette a mérkőzést.

KMTE—KKASE 2:1 (1:1). A városi sporttelep kispályáján vasárnap délelőtt barátságos mérkőzést játszott a két csapat, melyből a munkáscsapat került ki győztesként. Góllövők: Boga és Szász, illetve Bíró.

Mit hallgassunk meg a héten?

Az e heti igen gazdag és fölötté változatos rádióműsorban egész csomó szám tarthat joggal igényt a tájékozódó közönség legnagyobb érdeklődésére. HÉTI ÖN egy előadás ismerteti az olasz filmgyártás óriástelepet, az ugynevezett „filmvárost”. Volly István néprajzi kutató népi gyermekjátékokról ad elő, hanglemezekkel. KEDDEN az egyre inkább hódító, nagy magyar drámának, az Ember tragédiájának svájci dialutjáról hallunk. Dohnányi Ernő ugyanakkor Pataky Kálmán közreműködésével Mozart—Schubert-estet vezényel. Kassai leadónk a magyar hadifogolyjáról sugároz szét egy előadást. SZERDÉN Siegfried Schultze zongorázik a magyar—német művészcseré keretében. A parasztság és polgárság kérdéséről beszél Desseffy Gyula. PÉNTEKEN az „Élő írók — új gondolatok” sorozatában a székesé népi nőkről hangzik el egy előadás, amely tárgya miatt általános érdeklődésre tarthat számot. KASSA francia dalokat ad hanglemezekről. SZOMBATON az „Ahol gyermek voltam” sorozatban gróf Bánffy Miklós beszél Kolozsmegyeréről. Budapest II-ről finn zongoraműveket hallunk. Előadás hangzik el Deák Ferenc reformkori szerepéről. Kassa megemlékezik gróf Teleki Pálról. VASARNAP a berlini rádió zeneműsorából hallunk. Egy előadás tájékoztatást nyújt az olasz filmekről.

Nemzetiségi vonalon a magyarországi német népcsoport pénteki rendes rádiószolgáltatán kívül Kassáról előadások hangzanak el szlovák és ruszin nyelven, szlovák és ruszin népzene közvetítenek. A szentistváni gondolat és a nemzetiségek címmel tartandó előadás is ezen a téren szolgál.

AZ IPOK A TANONCKÉRDÉS MEGOLDÁSAÉRT. A tanonchiány megoldása érdekében az IPOK legutóbbi ülésén 8 pontban sorolta fel azokat a javaslatokat, amelyek a tanonchiány megszüntetésére alkalmasak. A javaslat a következő: 1. Alítsák össze az ország tanoncmunkaerő statisztikáját abból a célból, hogy megállapíthassák, mennyi az iparosutánpótlás szempontjából nélkülözhetetlen évi tanoncszükséglet. Az ipari utánpótlás zavartalan biztosítása érdekében egyes, különösen tanoncszegény iparágak kötelezettséget a szükséges tanonclétszám alkalmazására. 2. Azokban a városokban, ahol az önálló iparosok létszáma az 500-at meghaladja, tanoncotthonokat kell felállítani. Az otthonok fenntartási költségeiről felerészben a város, felerészben az állam gondoskodik. 3. A tanoncotoktatás ügyét a kultuszminisztériumból helyezték át az iparügyi minisztériumba. 4. Összhangba kell hozni a tanoncotok műhely-, iskola- és levelezőoktatását. 5. Körzeti szakirányú tanoncotiskolákat kell felállítani. 6. Szükség van szakirányú műhelyterv kidolgozására és ennek alapján a tanonc szakmai előmenetelének ellenőrzésére. 7. Rendezni kell a tanoncotok keresetét. 8. Minden évben országos tanonctversenyt és kiállítást rendezzenek, amely nemcsak a díszes munkát kiállító tanoncotnak, hanem mestereiknek is kitüntetés hoz.

Figyelem! Csak az Ellenzék hírdetése eredményesek.

FERENCJÓZSEF.
KESERÜVIZ

Mindenki számára hűfelejtő

Nádor 1942-43. évi sláger albuma

Mutatóban egy néhány sláger a tartalomról: A rózsám de csinos. Boliviában. Hamvadó cigarettavég. Van-e szerelmesebb vallomás. Várak. Hiába mondom, stb. stb. 10 operette, 10 filmdal, 5 táncdal, 19 magyar nótá. A remek kiállítás album ára csak 9 pengő. Kapható az „Ellenzék” könyvesboltban Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Vidékre utárvétellel is azonnal megküldjük.

NB I. táblázata				
2. Nagyvárad	20	13	2	5 57:29 28
3. Ferencváros	20	11	4	5 62:36 26
4. Gamma	20	9	7	4 48:32 21
5. Szolnok	20	10	4	6 53:31 24
6. SalBTC	20	8	8	4 51:46 24
7. Vasas	20	10	3	7 39:34 23
8. Újpest	20	8	3	9 50:53 19
9. Újvidék	20	6	6	8 33:42 18
10. DiMÁVAG	20	6	5	9 36:51 17
11. Kíspert	20	6	4	10 43:41 16
12. Haladás	20	6	4	10 40:57 15
13. Törekvés	20	5	5	10 27:51 15
14. Elektromos	20	6	2	12 38:40 14
15. Kolozsvár	20	5	3	12 37:54 13
16. Szeged	20	5	2	13 33:77 12

KAC—Korvin ifjúsági 6:1 (4:0). A KAC ifik remekül játszva, könnyen győztek. Góllövők: Nagy István 4, Kovács Vilmos és Tamási, illetve Berczy.

A tengelycsapatok Tuniszban ismét visszaverték a nagy tulerővel támadó ellenséget

BERLIN, március 29. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon a nap általában nyugodtan telt el, csak egyes szakaszokon voltak helyi harcok. Kurszktól északnyugatra páncélos gránátosok napokon át tartó házról-házra folyó súlyos harcokban rohammal elfoglalták Zsevszk városát. A Halász-félsziget vizein német gyors harci repülőgépek bombákkal eltaláltak egy nagy ellenséges üteg-hajót.

A tuniszi arcvonalon tovább folyik az elhárító csata. Az ellenség bár nagy tulerőben volt, tegnap sem tudott döntő eredményeket elérni. Német és olasz csapatok visszavertek minden áttörési kísérletet és ellen-támadásban visszaverték az előretörő ellenséges páncélos kötelékeket. Német harci repülőgépek az algéri part tengervídjén megtámadtak egy hajókaravánt. Négy ellenséges kereskedelmi hajót eltaláltak.

Brit bombázók az elmúlt éjjel berepültek a birodalom területére és egészen a birodalom fővárosáig nyomultak előre. Nyugat-Németország egyes helységeire és Nagy-Berlin te-

rületére robbanó és gyújtó bombákat dobtak. Tulnyomóan tüzkárok keletkeztek lakónegyedekben, továbbá rongálások középületekben és kulturális intézményekben. A lakos-

ságnak veszteségei voltak. A támadó bombázók közül kilencet lelőttünk.

Előőrszázadok a norvég part mentén még egy angol harci repülőgépet lőttek le.

Súlyos veszteségeik miatt beszüntették hadműveleteiket az angolok

BERLIN, március 29. (MTI—Interinf.) Az amerikai—angol nagy támadás helyén a tengely haderői valamennyi szakaszon igen súlyos elhárító harcokat vívtak az emberben és fegyverekben nagy fölényben lévő ellenséges hadsereggel. Különösen a Maknassitól keletre lévő részen kellett Rommel kötelékeinek keményen helytállniuk az 1. amerikai páncélos hadosztály és a 9. amerikai gyalogos hadosztály nagy tűzértámaszokkal intézett támadásaival szemben.

Egy gépesített német egységnek sikerült súlyos veszteséget okozva visszavetni az amerikaiakat, akik átmenetileg elfoglaltak egy fontos magaslatot, ahonnan a német védőrendszert nyílt szárnnyal veszélyeztették. A támadó 50 amerikai páncélos közül 38-at megsemmisítettünk.

A támadás másik súlypontja a Dzsebel el Aziza és Dzsebel Malab körüli német—olasz védőállások ellen irányult. A 8. brit hadsereg nagy páncélos kötelékeinek, gépesített haderőinek egy délről el Hammába vezető ösvény mentén sikerült betörniük a

tengely biztosító vonalaiba.

A tengely alakulatai súlyos harcok után a feltehetően el tudták zárni és el Hammától délre megállították a nagy támadást. Angol páncélos erők a harcokban rendkívül nagy veszteségeket szenvedtek. Montgomery e hadműveletekben 100 harcbavetett páncélos közül 43-at veszített el a tengely páncéltörő fegyverei hatása következtében. Az angolok további 18 páncélosát a német csatarepülő és romboló gépek pusztították el. E repülő oly sikerrel támadtak átcsoportosítási mozdulatokat és új támadásra készenlétben álló csapatokat, hogy

az angol csoportok kénytelenek voltak megszüntetni egyelőre minden további hadműveletet.

A tengely torpedóvető repülői szombaton Philippeville magasságában észrevettek egy erősen biztosított hajókaravánt, amelyből, bár az elhárítás heves volt, kilöttek négy szállítóhajót 18.000 tonna tartalommal. A hajók rakományaiakkal együtt minden valószínűség szerint elpusztultak.

A német légvédelem visszaverte a Berlin elleni újabb brit légitámadást

BERLIN, március 29. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Brit bombázók a március 28-án virradó éjszakán újabb terror-támadást intéztek Berlin ellen. Az Észak-Németország fölé való berepüléshez a holdvilágtalan órákat választották ki. Nyilvánvalóan abban reménykedtek, hogy a sötét éjszakában kikerülhetik az éjszakai vadászrepülőgépeket. Még mielőtt az első bombák Berlinre estek volna, már öt ellenséges repülőgép lelőését jelentették. A légvédelmi tűzéréség negyedóránként újabb és újabb légi győzelmeket jelentett. Az ellenséges repülőgépek első hulláma nyugatról és délről a légvédelmi ágyuk tűzfüggönyéig nyomult előre, azonban egyáltalában nem sikerült Berlin fölé behatolniuk. Bombáikat céltalanul dobták le és utána azonnal sebesen visszafordultak. A brit bombázók második hullámát teljesen szétugrasztották és nyugat felé visszautták. A berlini légitámadásra bevetett repülőgépek csupán kis töredékének sikerült a várost elérnie. A robbanó és gyújtóbombák első sorban a lakónegyedekben épületeket okoztak. A lakosság az azonnal működésbe lépett tűzoltósággal együtt késedelem nélkül neki fogott az oltásnak, úgyhogy az elharapódzó tűz nagyobb károkat nem okozott. Az eltalált épületek között ismét sok kórház és kulturális szempontból értékes épület van. Jól lehet, ebben a pillanatban még nem lehet a támadásról végleges képet alkotni, máris kétségtelen, hogy a birodalom fővárosa ellen intézett újabb nagy terror-támadási kísérlet a támadó német légvédelem kilenc brit bombázót semmisített meg.

Eden az új kelet-európai határokról tárgyal Washingtonban

GENF, március 29. (MTI.) A Német Távirati Iroda közli: Newyorkból jelentik: A Fehérházból szombaton Roosevelt és vezető amerikai külpolitikusok, valamint Eden között lefolyt megbeszélést Eden amerikai látogatása csúcspontjának lehet tekinteni. A megbeszélések két óra hosszat tartottak és a sok tárgyalást bezáró összefoglalásnak minősíthetők, amely tárgyalásokat Eden az elmúlt két hét alatt az Egyesült Államok elnökével és a külügyminisztériummal folytatott.

A Daily Herald szerint Eden Washingtonban folytatott tárgyalásainak tartalmáról valójában még csak keveset lehetett hallani, mégis Washingtonban az összes lehetséges tárgyalások felmerültek. Mindenekelőtt Kelet-Európa jövőendő határának megvonásáról van szó. Ez rendkívül nehéz és amellet zavaró kérdés is, mint ahogy azt már Versailles is bebizonyította. A lap észszerű tárgyalásokat javasol igények és ellenigények éles ellentéteinek légköre helyett. A brit államszövetség, az amerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió a multban már bebizonyították, hogy különböző népi hovatartozású, különböző nyelvű és egy és ugyanazon államban barátságban élhetnek egymás mellett.

Amszterdamból közli a Német Távirati Iroda: Mint az angol hírszolgálat Washingtonból jelenti, szombaton délután Eden és Roosevelt a Fehérházból magas állású brit és amerikai diplomákkal tanácskoztak.

EDEN BESZÉDE

AMSZTERDAM, március 29. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Eden angol külügyminiszter beszélt Anneapolisban

(Maryland). Többek között kifejtette, hogy az Egyesült Államoknak, az angol birodalomnak, valamint Kínának és a Szovjet-Uniónak a háborúban is és a békében is közösen kell eljárniuk és a szabad nemzetek szoros együttműködése alapján fel kell építeniük a jövő épületét. A háborút mindaddig folytatni kell, míg az ellenfél meg nem szünteti a harcát, mégpedig feltétel nélkül. Anglia semmiesetre sem fogja a háborút befejezni, mielőtt nem győzte le Japánt. A háború csúcspontja azonban még nem érkezett el — folytatja Eden. A

szövetségesek előtt még kemény harcok állanak és erejük a légvétségig kell megfeszíteniük. Ezután a brit külügyminiszter kifejtette, hogy a tengelyhatalmakat teljesen le kell tiporni. Anglia egyetlen esetben sem kötött olyan titkos megállapodást, amelynek célja az angol birtokok gyarapítása lenne. Végül arról beszélt, hogy nemcsak Amerika szállít a Szovjetnek a kölcsön- és bérbeadási egyezmény alapján, hanem Anglia is ellátja a Szovjetet és a tengerentúli amerikai csapatokat hadianyaggal.

Átalakult a francia kormány

VICHY, március 29. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A francia kormány kebelében néhány változás történt. A gyarmatiügyi és haditengerészeti államtitkárságot egyesítették s élére Blehaut ellentengernagy került, mint gyarmatiügyi és tengerészeti államtitkár. Az eddigi munkaügyi államtitkárságot minisztériumná szervezték át La Gardella vezetésével. A jövőben már csak egy államtitkár működik a kormányelnök oldalán, mégpedig De Brinon nagykövet személyében. Pécsetör és igazságügyminiszter Gabolde, szjaunerületi prefektus lett. Kimaradt tehát a kormányból Bartelemy eddigi igazságügyminiszter, Abrial tengerügy, tengerészeti államtitkár és Platon tengerügy a kormányelnök ál-

laltitkára. Pétain és Laval a távozóknak köszönetet mondott a nehéz időkben tanúsított közreműködésért.

AZ ÚJ FRANCIA KORMÁNY ELSŐ MINISZTERTANÁCSA

VICHY, március 29. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Szombaton Pétain tábornagy elnöklése alatt államtanács volt. Laval miniszterelnök ez alkalommal bemutatta a tábornagnak az újonnan kinevezett minisztereket és államtitkárokat. Együttal biztosította az államfőt a kormány valamennyi tagjának odaadó hűségéről. Laval ezután ismertette a kormányban végrehajtott változások okait.

Torpedóvető repülőkötelékek sikerrel támadtak brit hajókaravánokat a Földközi tengeren

RÓMA, március 29. (MTI.) A Stefani-iroda közli az olasz fegyveres erő főhadiszállásának 1037. sz. közleményét:

A tuniszi arcvonalon a tengelycsapatok továbbra is szívesen állták a kemény csatákat az újonnan harc-

bavetett hatalmas ellenséges erőkkel szemben. Német repülőgépek három ellenséges gépet lelőttek. Az algéri partok magasságában torpedóvető repülőgépalakulatok szombaton reggel nagyobb ellenséges hajókaravánt támadtak meg. Sikerült elsülly-

lyeszteni egy 15 ezer, egy 10 ezer és egy 7000 tonnás gőzöst, egy 4000 tonnás gőzöst pedig kigyulladt. Ugyanaz nap német repülőgépek a Földközi-tenger nyugati részén támadtak meg egy hajókaravánt és eltaláltak négy közepes tonnatartalmú gőzöst, amelyek közül az egyik elsüllyedt. Az utóbbi napok hadműveleteiről 5 olasz repülőgép nem tért vissza támaszpontjára. Ellenséges repülőgépek gyújtó gránátokkal és géppuskatűzzel támadtak a Ragusa környékén fekvő Pozzallo községre. Egy angol kétmotoros repülőgép Sciacca környékén lezuhant. Hat főnyi személyzete fogságba esett. Capri déli részén is elfogtak további hat pilótát, akik egy tengerbe zuhant angol repülőgép legénységéhez tartoztak.

A TUNÉZIAI HARC NEM TERÜLETI CÉLOKÉRT FOLYIK

RÓMA, március 29. (MTI.) A Popolo di Roma vezércikkében megállapítja, hogy az angolok és amerikaiak nem közvetlen területi célokat akarnak elérni Afrikában, hanem biztosítani akarják a nyugodt hajózást a Földközi-tengeren, ahol a tengeralttjárók most veszélyeztetik őket. Olaszország és Németország számára Tunisz sziget, amelyet kemény áldozattal meg kell védeni. Az áldozatot azonban érdemes meghozni, mert Tunisz a tengelynek előretolt állása és nagyfotosságu hídfője. Az angolszászoknak a Földközi-tenger kérdése ma éppen annyira nyílt, mint a partraszállás előtt volt. A Földközi-tenger azonban számukra Dél-Tunézia elfoglalásával sem nyílt meg, mert a közvetlen összeköttetéstől a tengelyhatalmak eivágták őket. A közvetlen összeköttetést a Földközi-tenger keleti és nyugati része között már csak azért sem sikerült megteremteniük, mert a hajóelsüllyesztések miatt a rendelkezésre álló hajóterük egyre nagyobb mértékben csökken.

"DINAMIT FELETT MENE-TELÜNK"

BERN, március 29. (Bud. Tud.) Montgomery tábornok főhadiszállásáról jelenti:

A 8. brit hadseregnek a Mareth-vonal ellen irányuló hadműveletei a brit csapatokat a legnagyobb követelmények, a kitarlás és a hidegvérűség elő állítják. A terület elaknásításának módszerét Rommel olyan ügyesen dolgozta ki, hogy az angolokat állandóan újabb meglepetések érik. A szó eredeti értelmében dinamit felett menetelünk — mondotta egy brit századparancsnok. A köves terület kitűnő lehetőséget nyújt az aknák jó elhelyezésére. Eddigi veszteségeink többsége az aknapusztítás következménye.

HULL LONDONBA LÁTOGAT?

GENF, március 29. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Londonból jelentik: Eden washingtoni megbeszéléseiről a Sunday Times ezt írja: Alapos az a feltevés, hogy Eden meghívta Hull külügyminisztert Londonba. Amennyiben Hull nem tudna Londonba utazni, valószínűleg Sumner Welles látogatna el.

MOST ISMERIK BE AZ ANGOLOK A TAVALYI HAJÓEL-SÜLLYESTÉSEKET

BERLIN, március 29. (MTI.) A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti: Egy március 26-i lisszaboni jelentés szerint Hankey lord a felsőházban kijelentette, hogy jó forrásból származó értesítései szerint egy 38 hajóból álló karavánból 34 hajó süllyedt el. Tájékoztott német körökben ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy ez csak az a 38 hajóból álló északitengeri hajókaraván lehet, amelyből német jelentés szerint 1942 július 5—10 között összesen 37, névszerint ismert hajó süllyedt el, összesen 231.931 tonnatartalommal a tengeralttjáró támadások következtében. A hajótöröttek már akkor is pontos adatokat mondtak a súlyos veszteségekről. Kilenc hónap múlva most már lord Hankey is elismeri, hogy 34 hajó, vagyis a karaván 90 százaléka elpusztult.

ELLENZÉK politikai napilap

Felolós szerkesztő:

ZATHURECZKY GYULA

Felolós kiadó:

VITA SÁNDOR

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet Rt. nyomása. Felelős vezető MAJOR JÓZSEF.